

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A R. L. U. S.

ANUL XIV Nr. 682

Vineri 11 APRILIE 1958

12 PAGINI, 1 LEU

Mesaj de la Polul nord

Nu-i vorba — cel puțin deocamdată — de vreo excursie propusă sau efectiv organizată la Polul Nord și care, în condițiile mijloacelor de locomotie de astăzi, ar pierde perspectiva unei expediții plină de primejdii și de riscuri. (Distanțele, oricât de mari, sînt înghițite de minunățiile tehnicii moderne cu o atare rapiditate, încît tot ce închipuie fantasticul basmelor în materie este depășit. Viteza este banalitatea civilizației zilelor noastre.) Altele ar fi greutățile în momentul de față.

Pentru o scutare și mai temeinică a distanțelor, ar trebui ca progresul tehnic să meargă mînă în mînă cu progresul relațiilor dintre popoare. Din nefericire, în veacul nostru, acest adevăr n-a devenit și el o banalitate. Mersul normal al relațiilor este încă împiedecat de politica înarmărilor, a discriminărilor rasiale și a dominației coloniale.

Totuși, de pe acum un alt tip al relațiilor dintre popoare, care va fi tipul viitor al acestor relații, s-a stabilit pe o treime a globului pămîntesc. Între țările lumii socialiste nu mai există bariere artificiale impuse de interese contrarii. Datorită acestui fapt, nu numai că popoarele țărilor din lumea socialistă au ajuns să se cunoască din ce în ce mai bine dar și schimburile de informații culturale sau științifice se pot face cu ușurință chiar la distanțe care păreau altădată de nestrăbătut.

Un exemplu din multe altele. Nu de mult, o scrisoare ca toate scrisorile era depusă la poșta din Sighet. Adresa ei avea însă un caracter puțin obișnuit. Se putea citi pe plic: „Către Stațiunea sovietică de cercetări în derivă Polul Nord-7. Expeditor: Filiala S.R.S.C. Sighet”. Răspunsul a venit prompt: Stațiunea Polul Nord-7 trimetea filialei maramureșene un prețios material științific, documente, precum și eprubete conținînd ml fin adunat de pe fundul Oceanului înghețat de Nord.

Cînd s-ar mai fi gîndit altădată cetățenii din Sighet că vor purta corespondență cu Polul Nord? Și totuși depunerea acestui material la muzeul orașului dovedește că o asemenea corespondență nu este de domeniul literaturii fantastico-științifice. Cel mult, ne-am putea gîndi că mlul adunat cu atîta trudă de pe fundul unui ocean înghețat într-o eprubetă, va putea da naștere la presupuneri ce caracterizează acest gen literar.

Al. Dimitriu - Păușești

Meci pe ploaie, la Moscova

CE VA FI
CE VAURMA?

La una din recentele și săptămînalele sale conferințe de presă, președintele Eisenhower a fost întrebare de un ziarist de la o gazetă provincială din S.U.A. („The El Paso Times”): „Domnule președinte, să ne mai întoarcem o dată la problema alimentelor. Există oameni în statul New Mexico care nu se pot hrăni astăzi nici măcar cu fasole, dat fiind că nu le pot primi din depozitele guvernului. Ei continuă să flămînzească.

N-am putea întreprinde ceva spre a împărți mai bine surplusurile de alimente sau spre a include carnea în rezervele suplimentare, în așa fel încît să asigurăm acestor oameni o hrană mai echilibrată?”

La care președintele a răspuns: „Nu văd ce s-ar putea face. Nu văd cum s-ar putea obține un plus de carne”.

Întrebarea și răspunsul cuprind în ele, concentrat și în nuc, în felul în care o picătură de apă poate exprima oceanul, o bună parte din problematica istoriei contemporane.

În epoca noastră, însă, răspunsuri la astfel de întrebări nu mai pot fi cerute ghicitorilor și horoscoapelor, ci datelor obiective, cifrelor.

L. Constantin

Citiți în pagina III-a :

Elemente ale noii etape economice.

Întoarcerea navelor din Cosmos

Problema explorării Universului are, în ce privește călătoria aparatelor automate și a cercetătorilor-oameni în spațiile siderale, două laturi distincte. Cea dintîi — ieșirea din limitele atmosferei terestre, cel puțin a unor automate de cercetare — a și fost rezolvată, atît teoretic cît și practic: A doua — revenirea din Cosmos — se află încă în studiu, dar este cît se poate de sigur că și ea va fi rezolvată foarte curînd.

În U.R.S.S., soluția este oferită de mai multe proiecte — discutate și analizate în momentul de față, în cercurile astronomice.

Specialiștii sînt în unanimitate de acord asupra unui punct. Anume, că nu trebuie readus pe Pămînt satelitul artificial în întregime sau nava interplanetară, ci doar aparate

tele cu înregistrări, animalele de experiență, sau, eventual, echipajul aflat la bord. Pentru aceasta, trebuie găsită o modalitate de reducere a vitezei containerului cu aparate și animale sau a cabinei cu oameni, pentru ca, reintrînd în atmosfera terestră, acestea să nu se aprindă asemenea meteoritilor, prin frecarea cu aerul.

Proiectul cel mai promițător pare a fi acela care prevede așezarea încărcăturii utile într-un planor metalic care în momentul intrării în atmosferă s-ar desprinde din corpul satelitului astronavei. Desprinzîndu-se, planorul își va reduce considerabil viteza cu ajutorul unui mic turbo-reactor al cărui jet va fi îndreptat în sensul de zbor al aparatului. Firește, însă, că viteza va rămîne încă destul

de mare iar, datorită frecării, cu toată forma sa perfect aerodinamică, planorul va fi supus unei puternice încălziri. De aceea, cabina va trebui să aibă o bună izolare termică. Pornind în zbor planat prin atmosferă, aparatul va descrie o orbită semieliptică, micșorîndu-și treptat viteza. El va fi radioghidat sau pilotat de către unul din eventualii pasageri. Reducîndu-și viteza pînă la aproximativ 100 km. pe oră, planorul va putea ateriza la locul dorit, indiferent de punctul în care și-a făcut intrarea în atmosferă.

O variantă a acestui proiect prevede ca, în ultima etapă a zborului său, planorul să fie interceptat de un avion suprapropulsat și să ajungă pe sol așezat pe fuselajul avionului.

M. Andra

S

Tolstoi la București de
Tatiana Nicolescu

pag. 2

SAPTAMINA

pag. 3

Străina — schiță de
Konstantin Paustovski

pag. 4

Taina insulei
de M. Mihail

pag. 5

Palermo astăzi
de V. Ermakov

pag. 6

O carte face ocolul lumii
de V. Dascălu

pag. 7

Concursul nostru: „Văcanta
1958 la Moscova”

pag. 11

În martie 1854 se îndrepta spre București un călător rus, tânărul ofițer Lev Nikolaevici Tolstoi. Fusese timp de aproape trei ani în Caucaz și acum era transferat în armata rusă, cantonată în Principatele române, alături în război cu turcii.

Drumul de la Cherson pînă la hotar și mai ales de acolo pînă la București a fost anevoios: „...trebuie să-l fi făcut spre a putea înțelege plăcerea de a parcurge o mie de verste cu o căruță mai rea decît aceea cu care se transportă la noi gunoiul, fără să înțelegi un cuvînt din limba moldovenească și fără să găsești un om care să știe rusește... Deși călătoria n-a durat decît nouă zile... am ajuns aici obosit și bolnav” — se plînge Tolstoi într-o scrisoare din 13 martie, adresată mătusei sale Tatiana Alexandrovna Ergolskaia. Tânărul ofițer sosise la București în ajun, la 12 martie 1854.

Curînd, într-o altă scrisoare către aceeași Tatiana Alexandrovna, Tolstoi o anunță că a fost numit „ofițer cu misiuni speciale” pe lângă generalul Serjputovski, comandantul artileriei corpurilor 3, 4 și 5. În această calitate, avîndu-și reședința la București, Tolstoi călătorește destul de mult prin țară, vizitează orașele Iași și Oltenița, unde rămîne cîtva timp, ia parte la asediul Silistrei. El va relata foarte amănunțit mătusei Ergolskaia observațiile sale asupra asediului Silistrei, împărțindu-i și citeva reflecții asupra războiului în genere.

Statul Major al comandamentului artileriei a părăsit țara noastră la 19 iulie 1854 și odată cu el a plecat și Lev Nikolaevici.

Drumul de întoarcere a fost lung, cu citeva ocoluri și a durat, pînă la graniță, mai bine de o lună (pînă la 3 sept. 1854). Itinerariul, care i-a prilejuit lui Tolstoi vizitarea încă a citorva localități, poate fi urmărit în jurnalul întîm al scriitorului. La 30 iulie citim: „Am mers călare pînă la Rîmnic” (Rîmnicul-Sărat) iar în însemnarea datată 7-11 august aflăm că a fost la Birlad. La 15 august, scriitorul notează: „M-am sculat devreme și am plecat la Odobești”... la 17 august: „Am parcurs distanța de la Focșani la Tecuci”, la 18 august: „Am plecat din Tecuci spre Birlad”, la 24 august: „Am stat o zi în Vaslui”.

Jurnalul scriitorului, ținut cu multă regularitate în acești ani, ca și scrisorile adresate rudelor (mătusei Ergolskaia și fraților) cuprind multe impresii și observații interesante despre oamenii și locurile din România.

Se pare că la început, mai ales, influențat de alții, Tolstoi privea cu oarecare neîncredere, ba poate chiar cu o idee pre-

TOLSTOI la București

concepută, poporul român. Dar, fire cinstită și integră, scriitorul n-a întîrziat să-și recunoască greșeala. „După convorbirea cu medicul meu, notează Tolstoi la 11 iulie 1854, am renunțat la părerea stupidă și nedreaptă pe care o aveam față de valahi, părere răspîdită în întreaga noastră armată și care mi-a fost băgată în cap de proștii pe care i-am întîlnit pînă acum. Soarta tristă a acestui popor îmi trezește simpatie”.

Mulți ani mai tîrziu, puțin înainte de moarte, scriitorul, aducîndu-și aminte de tinerete și de lunile petrecute pe meleagurile țării noastre, a confirmat și a întărit impresia bună pe care i-a lăsat-o poporul român. „Poporul din această țară — a spus în iulie 1907, într-o convorbire, Lev Tolstoi — seamănă cu cel rus, cu oamenii buni din Rusia...” (**).

Tolstoi vorbește cu multă simpatie despre orașele românești, despre viața din principate. În scrisoarea din 22 martie 1854 către mătusa sa, Lev Nikolaevici descrie Bucureștiul ca pe „un oraș mare și frumos”, plin de viață, și laudă reprezentările operelor italiene și ale teatrului francez. Fratelui său Dmitri îi mărturisește că „ținutul acesta e mult mai interesant decît bănuiam... Satele sînt, e drept, într-o stare de cumplită sălbăticie, dar în orașe e civilizație, cel puțin, aparentă...” Ceva mai tîrziu, la 24 mai 1854, căutînd să-și liniștească mătusa îngrijorată de soarta lui, Lev Nikolaevici îi scrie: „n-am mirosit încă praful de pușcă turcesc; stau foarte liniștit la București unde mă plimb, fac muzică...”

Peisajul primăvăratec al orașului, unit cu un început de idilă, nu se va șterge din mintea scriitorului. „Bucureștiul și Iașul mi-au lăsat o amintire plină de poezie” — va spune Tolstoi în 1905 (**).

Dar oricît de interesant ar fi pentru cititorii romîni impresiile lui Tolstoi despre viața din țara noastră la mijlocul secolului trecut, nu ne putem mărgini numai la ele. Rămîne așezîndu-l lăla al problemei: activitatea,

preocupările, interesele scriitorului în lunile cînd a locuit pe meleagurile românești. În cazul unei firi înclinată spre introspecție, spre meditație filozofică, mereu preocupată de probleme etice acest aspect nu poate fi neglijat. Cu atît mai mult cu cît avem de-a face cu o mare personalitate literară în plină formație, în plină creștere și dezvoltare. În clipa sosirii în principatele romine Tolstoi era la începutul drumului său scriitoricesc (publicase „Copilaria”, primul volum din trilogia autobiografică), dar acest drum se anunța plin de strălucire și pentru el și pentru întreaga literatură rusă. Ofițerul „cu misiuni

speciale” pe lângă comandantul artileriei rusești nu purta în rațița lui un baston de mareșal, ci cununa de lauri a poetului. Poate că nu toți cei care au citit paginile incîntătoare din *Adolescența* (Vol. II din trilogia autobiografică) știu că această carte a fost în bună parte scrisă la București. În ziua de 14 martie (prima însemnare din București) Tolstoi notează în jurnalul său: „...Seara am să stau acasă și am să scriu *Adolescența*. Era a treia redacție a *Adolescenței*, la care scriitorul începuse să lucreze încă din 25 octombrie 1853 și pe care o va termina la București. La 27 aprilie Tolstoi a expediat manuscrisul noii sale opere lui Nekrasov, la revista „Sovremennik” (Contemporanul). Activitatea literară a lui Tolstoi la București nu s-a mărginit, însă, numai la atît. În însemnările scriitorului mai apar și alte titluri: *Romanul unui moșier rus*, și foarte des *Memoriile unui artilerist*. Acestea din urmă, începute în Caucaz, au fost terminate la București, la 9 iulie. Dar Tolstoi nu se arată mulțumit: „va trebui să refac totul de la început sau să mă las definitiv și nu numai de *Memoriile unui artilerist*, ci în genere de toată activitatea literară, pentru că de

vreme ce o lucrare, care are la bază o idee minunată, odată realizată nu face nici două parale, înseamnă că cel ce s-a apucat de ea nu are talent...” Iar a doua zi, la 10 iulie, Lev Nikolaevici s-a și apucat să refacă substanțial nvela...

După cum se vede, deci, toate că lunile petrecute de Tolstoi în România au însemnat o perioadă scurtă în viața marelui scriitor, ea n-a fost de fel lipșită de însemnătate și poate interesa pe toți cei care vor să cunoască în amănunt procesul de formare a personalității acestui titan al literaturii.

Tatiana Nicolescu

*) Acest text, pînă acum necunoscut, este cuprins în „*Insemnările din Iasnaia Poliana*” ale lui D. P. Makovički, rămase în bună parte în manuscris. Textul mi-a fost comunicat cu multă bunăvoință de Institutul de Literatură Mondială „A. M. Gorki” din Moscova. În romînește textul apare pentru prima oară.

**) Din aceleași „*Insemnări din Iasnaia Poliana*” nepublicate. Textul apare pentru prima oară în romînește.

Acasă la Vera Panova

Dacă pași te poartă prin Leningrad, între cheiul Moika și Cîmpul lui Marte, nu se poate să nu-ți atragă privirile o clădire străveche cu coloane albe, amintind o epocă de mult apusă.

Aici locuiește Vera Panova, cunoscuta autoare a romanelor „Tovarășii de drum” și „Anotimpuri” ca și a multor altor scrieri apreciate. Curiozitatea, — amănuntele privind viața scriitorilor sînt întotdeauna interesante — și interesul pe care cititorii îl arată scriitoarei ne-au îndemnat să-i facem o vizită.

Sunăm; după ce declinăm scopul vizitei, sîntem poțîți înăuntru, în cabinetul de lucru Jur-împrejurul încăperii dulapuri fixate cu cărți. Pe birou trei fotografii: un băiețuș și două fetițe. Sînt nepoții scriitoarei, Liuba, Kolea și Mașa. Ultimii doi locuiesc la bunica, Liuba vine doar din cînd în cînd, și atunci își dă aere de cunoscător.

— Ai aflat, Liuba, că scriu un nou roman? O feerie! Prima parte se va numi „Rînduri pentru Liuba, Kolea și Mașa”...

— Nu există asemenea capitole! — hotărăște necrutător „criticul”.

— Și totuși, de data asta va fi unul!

„Serioja”, ultimul roman la

care lucrează, scriitoarea l-a dedicat nepoțelilor. Surzînd, se încăpățînează să nu le povestească cuprinsul. Va trebui să mai avem răbdare. În ceea ce privește proiectele însă, Vera Panova se arată ceva mai îngăduitoare. În curînd va termina un roman despre tineretul anilor 20. Acțiunea se petrece în orașul natal al scriitoarei, Rostov-pe-Don, acum 35 de ani. Cartea, care va avea aproximativ 200 de pagini, nu va fi totuși un roman autobiografic: personajul principal este un orfan.

— Ar fi interesant să ne spuneți cite ceva despre problemele pe care le abordați în roman.

— Ca să fiu sinceră, romanul nu ridică probleme, de altfel ca toate cărțile mele. Prefer să scriu despre viața așa cum este ea, despre oameni, despre destinele lor...

Pînă acum Panova a abordat mai ales teme contemporane; acum se gîndește serios să abordeze genul istoric. Are în plan o piesă de teatru a cărei acțiune se petrece la sfîrșitul veacului XIX și un roman despre viața femeilor din veacul al XIII-lea.

— Cititorii ar fi fără îndoială curioși să afle cum lucrați la cărțile dvs., — insistăm în speranța de a afla citeva amănunte interesante.

— Foarte simplu! Imi cumpăr o sticlucă cu cerneală, umplu stiloul și mă așez la birou — răspunde glumeț Panova. Cum puteți pune astfel de întrebări? Credeți că la așa ceva se poate răspunde? Amintiți-vă de cea-a spus Jules Renard: „Da: povestirea pe care o scriu există, plutește undeva în aer, în forma ei cea mai perfectă. Mie unul, nu-mi rămîne altceva făcut decît s-o găsesc, s-o piez”. Toate astea-s cit se poate de adevărate! Eu una știu un singur lucru: cel care pornește cu dorința „de a scrie” nu izbuteste niciodată. ...Prin fereastră se zărește, înecat în verdeață, Cîmpul lui Marte. În depărtare se conturează Grădina de vară, clădirea roșie masivă, a Palatului inginerilor...

Reporter

„Veac nou”

Organ al Consiliului General A.R.L.U.S.
Apare săptămînal
Redacția și administrația: București,
Str. Ion Ghica, 5—7

Telefon 3.03.10

Abonamente: 3 luni
12 lei, 6 luni 24
lei, 12 luni 48 lei.

Bogdan Varvara

Primele fulgere

Ziarele de acum cincizeci de ani vorbeau cu lux de amănunte despre carnavalul de la Nisa unde benchetuiau pe întrecute bancheri și industriași din New York, Paris, Londra și Berlin, marii duci ai Rusiei și bună parte din protipendada de pe malurile Dimboviței. Un prinț suedez, Wilhelm de Sudermand, al doilea fiu al regelui Suediei Gustav Adolf al V-lea, se nuntea în aprilie 1908 cu marea ducesă Maria Pavlovna. Pentru amatorii de curiozități, putem adăuga că zestrea fetei era de 3 milioane și jumătate ruble-aur numerar la care se adăugau uriașe venituri provenite din exploatarea diverselor domenii, curtea imperială a Rusiei luîndu-și obligația suplimentară de a suporta „toate cheltuielile necesare clădirii și amenajării castelului din Suedia în care vor locui soții”. Tot atunci se mai dădeau ca zestre moșii, palate și se benchetuiă în oceane de vinațuri scumpe și la nunta Gladys-ei Vanderbilt, fata miliardarului american. Darurile erau socotite în milioane de dolari și în barile de aur: „Trei sute de dectetivi, special angajați, păzesc zi și noapte hogățiile expuse”.

În același timp, cancelariile lucrau să pregătească măcelul din 1914, atît de fructuos pentru nuntași și pentru toți apropiații lor. Armand Fallières, președintele Republicii Franceze, făcea o vizită în Anglia cu care prilej regele Eduard declara, sorbindu-și cupa de șampanie: „Doresc ca înțelege-

rea cordială să devină permanentă”. La Viena, Franz Josef își sîrbătorea, tot în aprilie 1908, 78 de ani de viață și 60 de ani de domnie. Dar în timp ce 7.000 de cîntăreți cîntau serenade sub ferestrele Schoenbrun-ului, pe străzile Vienei o manifestație muncitorească dădea de veste că această lume și-a pregătît, ea însăși, goparul.

Intîmplări asemănătoare se petreceau, însă, nu numai la Viena. În Italia, mii de muncitori manifestau împotriva războiului italo-turc urzit „pentru apararea intereselor comerciale ale italienilor stabiliți în Cîrenaica și Tripolitania”. La Londra ziarele vorbeau despre conflictul afgano-englez și despre mișcările antibrutnice de la Calcutta care arătău că „în acest vîrtej îngrozitor (cum scrie un ziar bucureștean) cei cîțiva mii de englezi și cele citeva așezăminte cu care Anglia stăpînește și exploatează 300 milioane de indieni vor zbura ca frunzele vîștede cînd suflă vijelia”. La Lisabona, la Barcelona și Teheran atentatele săvîrșite împotriva regiilor acestor țări dezvoltău și ele, cumplita mizerie în care se zbăteau milioane de oameni. Dar mai ales, această mișcare se arăta încărcată cu scintila revoluției în pravoslavnică, încă, Rusie — acolo unde doar cu nouă ani mai tîrziu vechea societate va fi dărîmată și se vor pune temelile unei lumi noi. Ziarele romînești ca „Universul”, de pildă — deschid chiar o rubrică. E intitulată simplu: „Evenimentele din Rusia”. Chiar

ACUM 50 DE ANI

și acum 50 de ani

și acum 50 de ani

Săptămîna

MOSCOVA

Elemente ale noii etape economice

Măsurile de reorganizare a conducerii industriei și construcțiilor au deschis vaste perspective pentru folosirea în condiții mai bune a resurselor economice și naturale ale Uniunii Sovietice, pentru accelerarea progresului tehnic, pentru specializarea și dezvoltarea cooperării între diferite ramuri ale industriei.

Toate acestea sînt însă numai vestitorii unei noi etape în dezvoltarea economiei sovietice, care în următorii 15 ani trebuie să ducă la o sporire a producției ramurilor hotărîtoare ale industriei de 2-3 ori.

Această sarcină grandioasă presupune rezolvarea simultană a citorva probleme de cea mai mare însemnătate. Printre acestea trebuie amintită pe primul plan modificarea structurii balanței de combustibil a U.R.S.S. Ce înseamnă acest lucru? Cam din 1946 structura balanței combustibilului folosit în economia sovietică este următoarea: 80 la sută cărbune și 20 la sută petrol. Gazul natural aproape că nu era luat în considerare. Un număr de economiști au socotit că această structură va trebui să se permanentizeze, în ciuda faptului că subsolul Uniunii Sovietice ascunde rezerve uriașe de petrol și gaze naturale și că combustibilul solid este mult mai costisitor.

Noua structură a balanței combustibilului, descrisă de N. S. Hrușciov la sesiunea jubiliară a Sovietului Suprem, prevede ca în viitorii 15 ani producția anuală de cărbuni să atingă 650-750 milioane de tone, cea de petrol — 350-400 milioane de tone, cea de gaze naturale — 270-320 miliarde de metri cubi. Acești indici sînt mențiți să asigure tocmai acea modificare a structurii balanței de combustibil despre care s-a pomenit și a-nume în aceste noi proporții: petrol și gaze naturale 63 la sută (în loc de 20 la sută), iar cărbune — 37 la sută (în loc de 80 la sută).

O a doua problemă, care va trebui soluționată în viitoarele trei cincinale sau chiar într-o perioadă mai lungă, este aceea a dezvoltării multilaterale a industriei chimice, punindu-se accentul îndeosebi pe producția mase plastice, de fibre sintetice și cauciuc sintetic.

O schimbare calitativă se va produce în aceeași perioadă de timp și în transporturile pe calea ferată. De unde pînă într-un trecut apropiat se credea că locomotivele cu aburi vor continua să joace un rol preponderent în transportul feroviar sovietic, în clipa de față se preconizează introducerea pe scară cea mai largă a locomotivelor electrice și cu motor Diesel. Se prevede astfel ca în 1965, 80-85 la sută din înreg traficul feroviar să fie înzestrat cu astfel de locomotive, iar în 1970 locomotivele cu aburi să fie totalmente înlăturate.

Un element nou în tabloul economiei sovietice este apoi ritmul rapid de electrificare a țării și a unor industrii de primă importanță ca industria metalurgică, chimică și a construcțiilor de mașini.

Această cumară trecere în revistă a giganticele eforturi și transformări care se săvîrșesc astăzi în economia sovietică ar fi însă lipsită de un element esențial dacă n-am aminti de profundele transformări pe

care le marchează agricultura U.R.S.S. Se știe, de pildă, că în ultimii ani au fost deselentate 36 milioane de hectare de pămînt în regiunile răsăritene ale țării. Importanța acestei acțiuni a reieșit cu cea mai mare pregnanță în anii 1955 și 1957, cînd deși un număr de regiuni răsăritene au fost bintuite de secetă, ele au dat totuși economiei sovietice un plus de producție de circa un miliard de puduri anual. În același timp, valorificarea noilor pămînturi a făcut posibilă o mai rațională distribuire a ramurilor economiei agricole pe teritoriul U.R.S.S. și, drept urmare, specializarea regiunilor agricole.

Recent Sovietul Suprem a adoptat propunerea Prezidiului C.C. al P.C.U.S. cu privire la dezvoltarea continuă a orînduirii colhoznice și la reorganizarea S.M.T.-urilor.

Acestea sînt trăsăturile fundamentale ce caracterizează noua etapă, care se deosebește calitativ de perioadele anterioare de dezvoltare a economiei sovietice.

Ce mărturisesc la urma-urmei toate acestea? Ele justifică în primul rînd încrederea în viitor și optimismul care animă toate inițiativele politice ale Uniunii Sovietice, explică cu o logică sobră și convingătoare substratul repetatelor inițiative în favoarea consolidării păcii pe care le promovează conducătorii sovietici și sînt tot atîtea jaloane indicatoare ale cursului spre care tinde însăși istoria epocii noastre.

L. Constantin

Un răspuns căznit

Prim ministrul unei țări occidentale scrie răspunsul la propunerile pașnice sovietice. (desen de Z. Kiulin din „Krokodil”)

Cine n-a auzit de faimoasele „marșuri ale foamei”? De acele lungi coloane șerpuitoare de șomeri, de lume flămîndă care nu cerșea piinea, ci cerea de lucru? Amintirea acelor tabouri patetice de la începutul celui de-al treilea deceniu al secolului nostru mai este încă dureros de vie în amintirea multor contemporani. Astăzi, o nouă foamă, foamă de pace și de securitate, îngrijorează și agită deopotrivă, conștiințele a milioane de oameni ai apusului. Primejdia bombei „H”, experiențele nucleare, instalarea platformelor de rachete, accidentele avioanelor purtătoare de proiectile atomice au fost tot atîtea prilejuri de a întări rezistența

nucleară în cea mai mare piață londoneză. Afluența a depășit calculele inițiatorilor. Cele două mii de participanți scontați s-au împătrit. În momentul pornirii, peste 8.000 de cetățeni erau hotărîți să infrunte oboșala și vremea spre a preda conducerii centrului de la Aldermaston rezoluția mitingului din „Trafalgar Square”: încetarea imediată a experiențelor nucleare; sistarea fabricării și stocării de arme atomice și cu hidrogen; îndepărtarea rampelelor de rachete de pe teritoriul britanic; încetarea zborurilor avioanelor americane purtătoare de proiectile nucleare.

Părinți cu rucsacuri în spinare și cu copii în brațe, femei

zani, iar pe parcurs, populația i-a primit cu flori și pachete de alimente. Dar ar însemna a nega realitatea dacă n-am recunoaște că au înfînit și adversari. În număr ridicol de mic, înzestrați nu numai cu bite pentru orice eventualitate, dar și cu mașini echipate cu megafoane puternice, aceștia au încercat zadarnic să temperze entuziasmul mărșaluitorilor, să strecoare îndoiială în hotărîrea lor.

Ajunși la Aldermaston luni pe inserate, manifestații au predat rezoluția londoneză conducerii centrului de cercetări. În cea mai perfectă ordine, ca în tot timpul marșului, ei au țîut un nou miting, după care

LONDRA

Marșul spre Aldermaston

la o politică militaristă mioapă și de a întei spirîtul de rezistență. Anunțarea încetării unilaterale a experiențelor nucleare de către U.R.S.S. a pus acum în mișcare acțiuni de neconceput acum cîțiva ani. Marșul cetățenilor britanici împotriva înarmării atomice este una din aceste acțiuni. Importanța ei este triplă: ea constituie abea începutul unei campanii, a luat proporții neașteptate și a avut un ecou pe care nu-l scontau, poate, nici chiar organizatorii marșului.

Început vineri dimineața, marșul s-a terminat luni pe seară. Inițiat de cîteva sute de oameni, el a reunit la punctul terminal peste 20.000 de simpatizanți. E vorba de cetățeni pașnici care aveau de partea lor entuziasmul și fermitatea, dar care trebuiau să lupte pe de o parte cu o distanță oboșitoare, pe de altă parte cu intemperiiile. Din „Trafalgar Square” din Londra și pînă în piața din fața centrului de cercetări nucleare din Aldermaston erau aproximativ 80 de kilometri. În plus mulți participanți au parcurs o distanță la fel de mare pentru a sosi din provincie la punctul londonez de raliere.

„Nu vrem bombe cu hidrogen pentru Anglia” a fost lozincă mitingului convocat de „Comitetul împotriva războiului

impingînd cărucioare, invalizi în micile lor vehicule, familii întregi, dar mai ales mulți, foarte mulți tineri muncitori care au părăsit lucrul, activiști sindical, deputați laburiști, clerici, pastorul Niemoeller sosit special pentru acest scop din Germania occidentală, încadrați de bicicliști, urmați de mașinile medicilor care și au oferit benevol serviciile, precedați de un jazz și de o oădure de embleme și lozinci purtate, s-au înșiruit pe o distanță de peste doi kilometri în marșul lor.

În drumul lor, manifestații au recrutat mii de noi parti-

s-a hotărît dispersarea. Marea majoritate, lipsită de alte mijloace, a hotărît să facă cale întoarsă în același mod. Dar hotărîrea de a lupta și mai departe pentru țelul marșului, de a face ca acesta să fie începutul unei campanii perseverente care să rațieze mase cît mai largi și care să silească mina partidelor politice, a fost unanimă. Iar dacă ziua se cunoaște de dimineața, marșul spre Aldermaston prevestește momente grele pentru actuala politică atomică a guvernului britanic.

M. Roșca

BUDAPESTA

Semnificațiile unei vizite

Vizita în Ungaria a delegației guvernamentale și de partid sovietice în frunte cu N. S. Hrușciov a dat rezultatele scontate. Socialismul și-a întărit unitatea. Imperialismul a primit lovitura de bici care i se cuvenea.

Cînd în toamna anului 1956 trenurile aduceau din apus spre granițele Ungariei arme ambalate în lăzi de medicamente unele cercuri acționau prea devreme, sau poate prea tîrziu... Iar anumite ziare vindute în ceața dimineților din octombrie 1956 mințeau cu bună știință: Ungaria nu urma să-și aieșese de mult.

Istoricul va avea de consemnat faptul că de două ori în cursul unei perioade scurte (primăvara 1945 și toamna 1956) Uniunea Sovietică a salvat Ungaria de primejdii de moarte. Luptînd pentru eliberarea Ungariei, oamenii sovietici și-au adus aminte de anii furtunoși de după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, de faptul că alături de prima armată a muncitorilor și țărănilor, în rîndurile luptătorilor unguri care au apărut primul staț sovietic, se aflau Bela Kun și actualul prim ministru Ferenc Munnich.

Omul își alege singur prietenii, iar dacă scriitorul maghiar Maté Zalka a considerat că după cinci rîni primite de la gardiștii albi se poate avînta și a șasea oară în luptă, iar comandantul de brigadă Vionerman — originar din pusta ungară — și-a dat alături de alți compatrioți viața luptînd în stepa rusă, aceasta înseamnă că prietenia sovieto-maghiară e din acelea care nu cunosc stavilă, care rezistă tuturor încercărilor.

Acum cînd unii tot mai fac încercări ridicole să rupe Ungaria de aliați săi firești, pare semnificativ tumultul de aplauze cu care au fost întîmpinate la Budapesta cuvintele lui N. S. Hrușciov: „Sintem convinși că în Ungaria ca și în celelalte țări socialiste puterea populară este trînică și va fi trînică în veci”.

Tocmai această perspectivă a trîniciei și invincibilității dă statelor socialiste posibilitatea unor inițiative menite să deschidă porți largi înțelegerii, păcii în lume. Anumite posturi de radio au difuzat desigur și în unguște părerea președintelui Eisenhower conform căreia hotărîrea sovietică de a suspenda unilateral experiențele atomice n-ar trebui „luată în serios” și n-ar fi decît „pur propagandistică”. Dacă este așa — a întreat N. S. Hrușciov la mitingul de la Budapesta de ce președintele Eisenhower „și ceilalți oameni de stat din Occident nu ar face și ei aceeași propagandă încetînd experiențele?”

Sînt acțiuni menite să salveze lumea și altele menite s-o mențină în primejdie. A cere schimbarea unor regimuri, care nu-ți sînt pe plac și a refuza să suspenzi experiențele, care nu contaminează numai atmosfera țărilor socialiste — iată o acțiune primejdioasă pentru omenire. A sta de strajă ca o țară care s-a pronunțat încă acum 40 de ani pentru socialism să nu cadă pradă intrigilor imperialiste și a cere în întreaga lume — inclusiv cea capitalistă — să fie scutită de coșmarul atomic — iată o acțiune menită să întrunească aprobarea unanimă.

Radu Tiulescu

TAINA

Cite mistere ascunde încă în tinsul mărilor și oceanelor, deși îndrăzneala corăbierilor n-a lăsat de veacuri nesocotit nici un colțșor de insulă pustie? Printre atâtea taine, la a căror descifrare concurează până în zilele noastre celebri geografi, arheologi, geologi, etnografi și lingviști din multe țări, se înscrie ca una din cele mai enigmatice, taina insulei Paștelui. Aici, în mijlocul Pacificului, au fost descoperite urmele unei civilizații necunoscute din epoca de piatră, dovezi ale unei înaintate dezvoltări a măiestriei cioplirii pietrei, a construcției de drumuri și — ceea ce e uimitor în cel mai înalt grad pe lângă de pretutindeni — ale materiale despre cunoașterea scrierii. Străduințele neobosite ale unor pasionați cercetători francezi, englezi, ruși, norvegieni etc. au dus la lămurirea multora din enigmaticele insulei Paștelui. A mai rămas doar una: descifrarea tăblițelor de lemn „Kohan-rongo-rongo” (pe limba băștinașilor „lemn grăitor”). Dezlegarea conținutului lor ar putea aduce în sfârșit răspunsul la atâtea întrebări ce stăruie în mințile cercetătorilor de aproape un secol, de când curajosul călător și om de știință rus Mikluho Maklai a adus în Europa primele două exemplare. Dar care e taina insulei Paștelui? Ultimele numere ale revistei sovietice „Lunosti” aduc, pentru lămurirea acestei întrebări, un material pe cât de vast pe atât de pasionant.

În puzderia de insule și insulițe care alcătuiesc în Pacificul de sud Milanezia, Micronezia și Polinezia, există în această ultimă formație geografică un așa numit arhipelag al Marchizelor. Iar printre insulele Marchize, un petec de pământ stîncos și vulcanic, zărit pentru prima oară la orizont de un temerar aventurier englez, Edward Davies, cu mai bine de 3 secole în urmă, a fost însemnat pe hărțile veacului al XVI cu

Paștelui a fost navigatorul olandez Roggweeen. Cele văzute de căpitanul Roggweeen pe insulița aceasta pierdută în pustiu nesfârșit al oceanului. La mii de mile depărtare de coastele continentului sud-american, au slîrnit un interes deosebit într-o vreme în care discipolii lui Columb și Magelan cutreierau mările în căutare de teritorii neexplorate. Mărturiile lui Roggweeen vorbeau despre pămîntul acoperit de o vegetație luxuriantă, despre locuitorii cu pielea de culoare deschisă, (vreo 4.000 la număr) dar, mai cu seamă despre uriașele statui — busturi ale unor giganți — care i-au uimit pe navigatorii olandezi cînd s-au apropiat de țărmul insulei. Vîntul neprielnic nu i-a încurajat pe olandezi să se aventureze în interior, astfel că numai după o zi de contemplare a gigantilor de pe mal, ei s-au înapoiat pe corabie și au ridicat ancora.

În martie 1774, vestitul navigator englez James Cook, mergînd pe urmele lui Roggweeen, constată, spre cea mai mare uimire, că nici urmă nu mai rămăsese din pădurile dese pe care se aștepta să le vadă, după spusele căpitanului olandez. Insula era aproape pustie. Rarii băștinași întîlniți priveau nepăsători pe străinii debarcați, iar dacă Forster, unul dintre membrii expediției n-ar fi observat cîteva din statulele gigantilor răsturnate de pe soclu, Cook ar fi fost îndreptățit să creadă că nu aceasta era insula Paștelui descrisă de olandez. În jurul lor numai stînci pleșuve de bazalt și doar printre crăpăturile pietrei se zăreau ici-colo cîteva fire de iarbă pipernice. Să fi mințit oare căpitanul Roggweeen?

Care ar fi putut fi pricina unei atari transformări? Forster a emis bănuiala că totul se datoră unei mari catastrofe naturale care a ras de pe fața pămîntului întreaga vegetație.

În 1871, Mikluho Maklai, străbătînd cu corveta „Viteză” în-

tr-o vreme în care discipolii lui Columb și Magelan cutreierau mările în căutare de teritorii neexplorate. Mărturiile lui Roggweeen vorbeau despre pămîntul acoperit de o vegetație luxuriantă, despre locuitorii cu pielea de culoare deschisă, (vreo 4.000 la număr) dar, mai cu seamă despre uriașele statui — busturi ale unor giganți — care i-au uimit pe navigatorii olandezi cînd s-au apropiat de țărmul insulei. Vîntul neprielnic nu i-a încurajat pe olandezi să se aventureze în interior, astfel că numai după o zi de contemplare a gigantilor de pe mal, ei s-au înapoiat pe corabie și au ridicat ancora.

În 1914 o curajoasă cercetătoare engleză, Catherine Rowledge, atrasă de enigmatica insulă din arhipelagul Marchizelor, întreprinde o călătorie mai îndelungată, reușind să dea de „atelierul” în care erau lucrate statuile uriașilor semănate de-a lungul coastelor insulei. Ea se apropie de craterul vulcanului Rano Raraku, unde constată existența unui veritabil șantier. Pe lângă o serie de statui gigantice, printre care cea a idolului Ke-Teto-Ana, înaltă de 23 metri și cîntărind circa 30 tone, se puteau vedea și statui semifiinșate, iar unele numai în faza de început a cioplirii pietrei vulcanice. Cercetătoarea engleză, constatînd că, după toate aparențele activitatea pe acest șantier fusese cîndva întreruptă brusc (diferite unelte primitive zăceau în apropierea sculpturilor închepute) a emis și ea ipoteza unui război sau a unei catastrofe care să fi pustiit totul în jur.

Catherine Rowledge nu s-a mulțumit numai cu aceste cercetări. Ci, aflînd că într-un adăpost izolat de pe insulă, trage să moară un bătrîn grav bolnav de lepră, care era și singurul băștinaș știutor al scrierii și citirii în „rongo-rongo”, nu a ezitat să-l viziteze, cu orice risc, în speranța că ar putea afla, în sfârșit, cuprinsul inscripțiilor de pe „lemnul grăitor”. Eforturile lui Miss Rowledge au rămas însă zadarnice, fiindcă bătrînul lepros era în comă și cele cîteva cuvinte bolborosite de el la vederea tăblițelor „Kohan” n-au putut servi la nimic. Curînd el a și închis definitiv ochii, luînd cu sine taina cuprinsului misterios „rongo-rongo”.

În 1953 în insulele Galapagos, cu care prilej s-a putut convinge că cu mult înaintea europenilor, insulele fuseseră des vizitate de „navigatorii” încași, Thor Heyerdahl organizează în 1955—1956 o expediție decisivă în insula Paștelui, reușind de data aceasta, să elucideze multe din enigmaticele rămase pînă acum fără dezlegare.

În numeroasele peșteri de pe

Insula Paștelui, Heyerdahl a găsit noi dovezi ale străvechii culturi a băștinașilor, o serie de statui de piatră reprezentînd animale care n-au trăit niciodată prin partea locului. De asemenea, el a reușit să descopere un prețios document scris: un caiet în care figurează adevărate pagini de vocabular „rongo-rongo”, în transcriere cu litere latine, efectuată de un bătrîn peruvian cunosător al vechilor inscripții „Kohan”.

Cel mai important rezultat al ultimei expediții a lui Heyerdahl rămîne însă lămurirea definitivă a misterului statuiilor gigantice. În ciuda tuturor afirmațiilor de pînă acum ale etnografilor, el a stabilit că unii locuitori de astăzi ai insulei mai stăpînesc încă, moștenit din moși-strămoși, meșteșugul cioplirii figurilor de uriași din stîncă vulcanică, operație care durează cam... 15 luni, muncind fără întrerupere. Misterul transportării uriașilor idoli a fost și el limpezit, căci cu ajutorul a 180 de localnici s-a putut face demonstrația practică a deplasării unui gigant de piatră de 12 tone, fără alte mijloace mai „moderne” decît birnele de lemn și pietrele de riu.

Și totuși, insulița aceasta, cu tainele ei — unele dezlegate și altele pe cale de a fi, căci sa-

Insula Paștelui, Heyerdahl a găsit noi dovezi ale străvechii culturi a băștinașilor, o serie de statui de piatră reprezentînd animale care n-au trăit niciodată prin partea locului. De asemenea, el a reușit să descopere un prețios document scris: un caiet în care figurează adevărate pagini de vocabular „rongo-rongo”, în transcriere cu litere latine, efectuată de un bătrîn peruvian cunosător al vechilor inscripții „Kohan”.

Cel mai important rezultat al ultimei expediții a lui Heyerdahl rămîne însă lămurirea definitivă a misterului statuiilor gigantice. În ciuda tuturor afirmațiilor de pînă acum ale etnografilor, el a stabilit că unii locuitori de astăzi ai insulei mai stăpînesc încă, moștenit din moși-strămoși, meșteșugul cioplirii figurilor de uriași din stîncă vulcanică, operație care durează cam... 15 luni, muncind fără întrerupere. Misterul transportării uriașilor idoli a fost și el limpezit, căci cu ajutorul a 180 de localnici s-a putut face demonstrația practică a deplasării unui gigant de piatră de 12 tone, fără alte mijloace mai „moderne” decît birnele de lemn și pietrele de riu.

Și totuși, insulița aceasta, cu tainele ei — unele dezlegate și altele pe cale de a fi, căci sa-

INSULELE

naivi i le aduseseră în chip de amulete.

Un misionar francez, Fossan (în 1870) și un marinar american, Thomson (în 1886) au făcut încercări eroice de a descifra tăblițele cu ajutorul ultimilor presupuși cunoscători de „rongo-rongo” dintre băștinașii bătrîni. Rezultatul a rămas infructuos.

În 1914 o curajoasă cercetătoare engleză, Catherine Rowledge, atrasă de enigmatica insulă din arhipelagul Marchizelor, întreprinde o călătorie mai îndelungată, reușind să dea de „atelierul” în care erau lucrate statuile uriașilor semănate de-a lungul coastelor insulei. Ea se apropie de craterul vulcanului Rano Raraku, unde constată existența unui veritabil șantier. Pe lângă o serie de statui gigantice, printre care cea a idolului Ke-Teto-Ana, înaltă de 23 metri și cîntărind circa 30 tone, se puteau vedea și statui semifiinșate, iar unele numai în faza de început a cioplirii pietrei vulcanice. Cercetătoarea engleză, constatînd că, după toate aparențele activitatea pe acest șantier fusese cîndva întreruptă brusc (diferite unelte primitive zăceau în apropierea sculpturilor închepute) a emis și ea ipoteza unui război sau a unei catastrofe care să fi pustiit totul în jur.

Catherine Rowledge nu s-a mulțumit numai cu aceste cercetări. Ci, aflînd că într-un adăpost izolat de pe insulă, trage să moară un bătrîn grav bolnav de lepră, care era și singurul băștinaș știutor al scrierii și citirii în „rongo-rongo”, nu a ezitat să-l viziteze, cu orice risc, în speranța că ar putea afla, în sfârșit, cuprinsul inscripțiilor de pe „lemnul grăitor”. Eforturile lui Miss Rowledge au rămas însă zadarnice, fiindcă bătrînul lepros era în comă și cele cîteva cuvinte bolborosite de el la vederea tăblițelor „Kohan” n-au putut servi la nimic. Curînd el a și închis definitiv ochii, luînd cu sine taina cuprinsului misterios „rongo-rongo”.

În numeroasele peșteri de pe

Insula Paștelui, Heyerdahl a găsit noi dovezi ale străvechii culturi a băștinașilor, o serie de statui de piatră reprezentînd animale care n-au trăit niciodată prin partea locului. De asemenea, el a reușit să descopere un prețios document scris: un caiet în care figurează adevărate pagini de vocabular „rongo-rongo”, în transcriere cu litere latine, efectuată de un bătrîn peruvian cunosător al vechilor inscripții „Kohan”.

Cel mai important rezultat al ultimei expediții a lui Heyerdahl rămîne însă lămurirea definitivă a misterului statuiilor gigantice. În ciuda tuturor afirmațiilor de pînă acum ale etnografilor, el a stabilit că unii locuitori de astăzi ai insulei mai stăpînesc încă, moștenit din moși-strămoși, meșteșugul cioplirii figurilor de uriași din stîncă vulcanică, operație care durează cam... 15 luni, muncind fără întrerupere. Misterul transportării uriașilor idoli a fost și el limpezit, căci cu ajutorul a 180 de localnici s-a putut face demonstrația practică a deplasării unui gigant de piatră de 12 tone, fără alte mijloace mai „moderne” decît birnele de lemn și pietrele de riu.

Și totuși, insulița aceasta, cu tainele ei — unele dezlegate și altele pe cale de a fi, căci sa-

Insula Paștelui, Heyerdahl a găsit noi dovezi ale străvechii culturi a băștinașilor, o serie de statui de piatră reprezentînd animale care n-au trăit niciodată prin partea locului. De asemenea, el a reușit să descopere un prețios document scris: un caiet în care figurează adevărate pagini de vocabular „rongo-rongo”, în transcriere cu litere latine, efectuată de un bătrîn peruvian cunosător al vechilor inscripții „Kohan”.

Cel mai important rezultat al ultimei expediții a lui Heyerdahl rămîne însă lămurirea definitivă a misterului statuiilor gigantice. În ciuda tuturor afirmațiilor de pînă acum ale etnografilor, el a stabilit că unii locuitori de astăzi ai insulei mai stăpînesc încă, moștenit din moși-strămoși, meșteșugul cioplirii figurilor de uriași din stîncă vulcanică, operație care durează cam... 15 luni, muncind fără întrerupere. Misterul transportării uriașilor idoli a fost și el limpezit, căci cu ajutorul a 180 de localnici s-a putut face demonstrația practică a deplasării unui gigant de piatră de 12 tone, fără alte mijloace mai „moderne” decît birnele de lemn și pietrele de riu.

Și totuși, insulița aceasta, cu tainele ei — unele dezlegate și altele pe cale de a fi, căci sa-

vanții sovietici, lui: Valentinovici Knorozov și Nikolai Alexandrovici Butinov de la Institutul de etnografie, „N. N. Mikluho-Maklai” din Leningrad sînt pe punctul de a descifra misterul scrierii „rongo-rongo” — prezintă nu numai o curiozitate, sau numai atracția necunoscutului irezistibil pentru savanții pasionați după noi descoperiri. Ea este un adevărat simbol. Cercetările făcute de numeroși oameni de știință și îndeosebi rezultatele obținute recent de Heyerdahl arată că Pacificul era vînturat de navigatorii încași cu 1.000 de ani înainte ca îndrăznețul Columb să străbată Atlanticul; că înainte ca Vikingii să fi cucerit Islanda, purtătorii străvechii culturi sud-americe se aveau departe de coastele continentului răspîndind această cultură în insulele Polineziei. Aici, într-una din cele mai izolate insule din lume, ei n-au ridicat castele, nici poduri, nici cheiuri, dar au înălțat statui uriașe din piatră pe care le-au transportat peste munți și văi, așezîndu-le pe postamente ca să domine de pe malurile insulei depărtarea fără zăre a Oceanului. Fără mașini și fără unelte perfecționate oamenii aceștia din epoca pietrei au izbutit să realizeze opere care umplu de uimire mințile noastre.

Se dovedește, astfel, odată în plus că hotarul discriminator între rase și neamuri este o împărțire arbitrară contrazisă nu numai de principiile moralei și ale echității ci și de datele precise ale științei. Descoperirile lui Heyerdahl și ale predecesorilor săi arată că pe vremea cînd lumea părea să se sfîrșescă la pragul Gibraltarului, existau pe alte continente și pe meleaguri singuratiche culturi străvechi, vrednice a figura în filiera civilizației umane. „A-vem din nou dovada — scrie undeva Heyerdahl — că geniul omului nu e mărginit nici de vreme, nici de loc. Omul e om, fie că trăiește în Răsărit sau la Apus, — astăzi sau cu mii de ani în urmă”.

M. Mihail

Veac nou pag. 5

Idol gigant din insula Paștelui

numele de insula Paștelui. Era în ajunul Paștelui anului 1687, pirații englezi de pe corabia lui Davies găsiseră că cel mai potrivit nume pentru noua lor descoperire putea fi însuși cel al sărbătorii pe care aveau să o prăznuiască.

Deși semnalată, insula a rămas totuși necunoscută pînă în 1722, cînd primul alb care a pus piciorul pe pămîntul insulei

IN NUMARUL NOSTRU VIITOR:

**Vom călători curînd
cu automobilul atomic?**

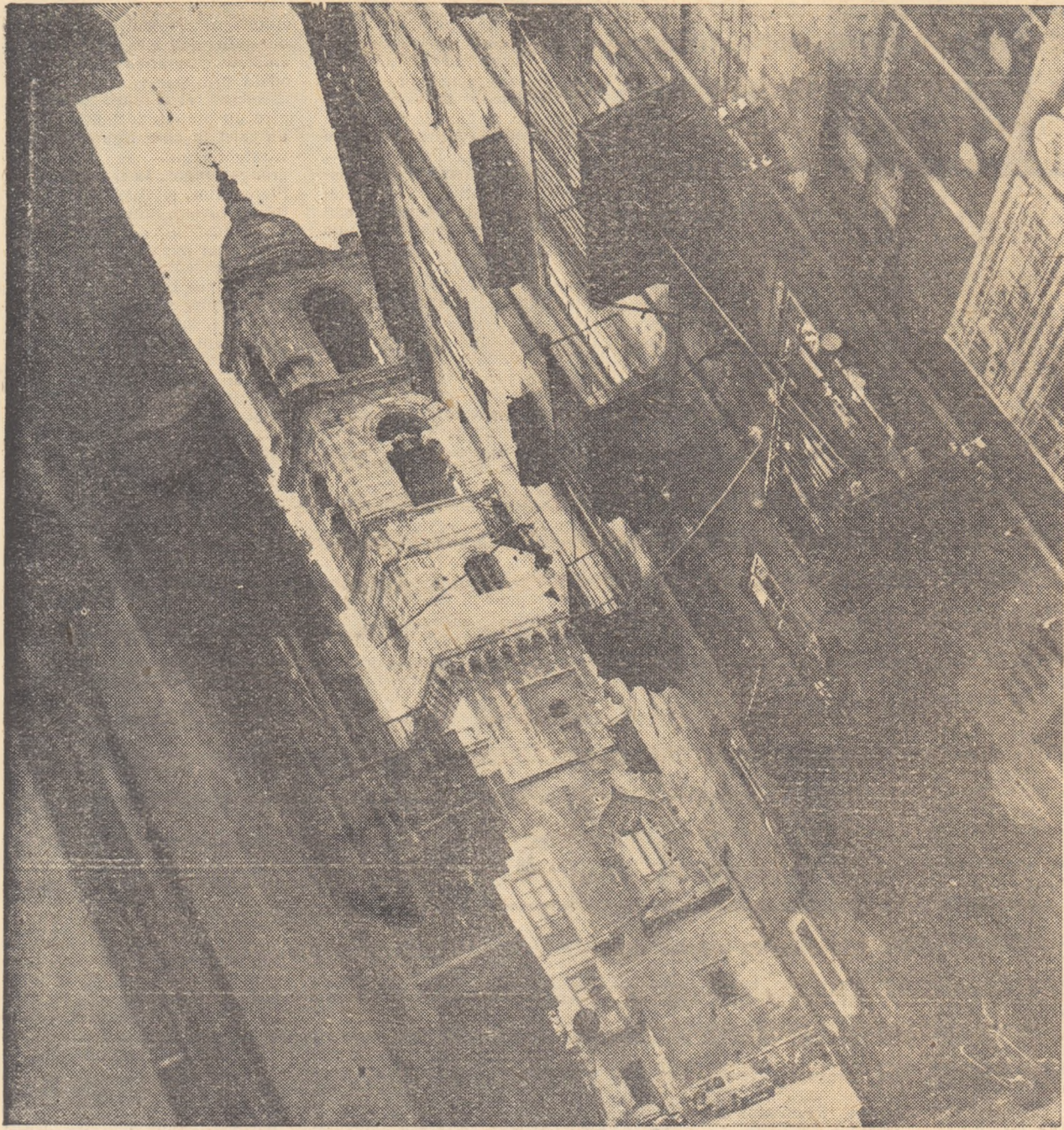

Foto: I. HANANEL

PALERMO

astăzi

Noapte, noapte întunecoasă de sud. Orașul doarme. E liniște. Nu se aude decât țîrîitul greierilor și sirenele vapoarelor.

Scăldat în lumina palidă a felinarelor, Palermo apare neobișnuit de frumos. Sus, deasupra capului, foșnesc molcom frunzele palmierilor seculari. Palatul Trebbia își pogoară pleoapele storurilor peste ochii de lumină ai ferestrelor. Acum un veac și jumătate aici a locuit Goethe.

În noapte, zidurile vechilor castele își profilează straniu silueta. Mă întrecă un simțămînt ciudat: dacă porțile castelului s-ar deschide larg iar pe podul coborît cavaleri înzănați s-ar năpusti în cavalcadă pe străzile orașului? Cine ar fi acești cavaleri? Sarasini din îndepărtata Arabie, normanzi de-ai lui Robert Guiscard, saxoni de-ai lui Hohenstauffen, francezi de-ai lui Charles d'Anjou sau aragonezi? Socotit din vremuri străvechi grînar al Mediteranei, pămîntul Siciliei a atras din totdeauna privirile cuceritorilor străini, care nu o dată, au trecut insula prin foc și sabie. Ba, nu prea de mult, chiar în zilele noastre, unora le-a dat prin cap o idee și mai smințită: de ce n-ar fi alipită Sicilia la un stat de peste Ocean?...

Astăzi, nici chiar cartierele „blessmate” ale orașului nu par înfricoșătoare noaptea. Întunericul ascunde bine zidurile pe jumătate dărîmate ale caselor, murdăria de pe străzi, ochiurile sparte ale ferestrelor. Dar cine se încumetă să pătrundă în puterea nopții aici, în cartierele Cortile Casino, Capo sau Borgo, cine se încumetă să coboare treptele lunecoase care te poartă spre „fîntina morții”?

Orașul, care numără 600.000 de locuitori, se trezește odată cu zorii. Abia se crapă de ziua că străzile din

Palermo și încep să prindă viață. O mulțime de oameni se îngrămădește lângă danele portului. Chircindu-se înfrigați în vestmintele ponosite, oamenii așteaptă să capete de lucru: cine știe, poate că de astă dată le va suride și lor norocul și vor putea încropi acolo cîteva sute de lire. De cele mai multe ori, însă, așteptarea e zadarnică...

Într-un colț pe strada Tramonto, lată de numai un metru și jumătate, un vânzător ambulant vinde măruntăie fierțe și caracatițe uriașe tăiate bucățele. Pe cărucioare sau expuse direct pe caldarîm, zac obiecte dintre cele mai felurite: haine vechi, încălțăminte uzată, rufărie decolorată de alfită spălat, fel de fel de mantale și tunici soldățești — „dăruri” din America. La Palermo, această „marfă” se bucură de mare cerere.

— Am împlinit douăzeci și șapte de ani și nu mi-a fost încă dat să îmbrac haine noi. Ghete mi-am cumpărat o singură dată, cînd m-am căsătorit, — îmi mărturisește zugravul Alberto.

Lîngă un zid, așezat pe vine, un tînăr își ia dejunul. Curăț cu îndemînare o portocală pe care o rupe în patru. Scoate apoi din buzunar un pachetel de sare, îl desface și îl așează pe trotuar, la picioare. Înmoale în sare fiecare bucălică de portocală, după care o mestecă îndelung, cu poftă.

— Vă miră, signor? — mă întrebă. Am lucrat și mi s-a plătit în portocale. Dacă le înmoi în sare aduc barem puțin a piine.

După ce și-a sîrșit dejunul, tînărul s-a ridicat și s-a îndepărtat încet prin mulțime. După o oră, înapoiindu-mă tot pe același drum, l-am zărit în același loc. Stătea la soare,

dormind cu capul între genunchi. Era unul din miile de șomeri din Palermo...

E greu ca cei care n-au fost nici o dată șomeri să poată înțelege tragedia acestor oameni. Mîinile le sînt zdravene, dorul de muncă nețărîmuri; au doar familie pe care trebuie s-o întrețină. În orașul de baștină nu există, însă, aproape nici o posibilitate să găsească de lucru. Imaginați-vă: în provincia Palermo locuiesc aproape 1.100.000 de oameni. Din aceștia, numai aproximativ 30 la sută au de lucru permanent. Ceilalți trăiesc aproape aceeași viață ca a lui Giuseppe, tînărul de 23 de ani.

Giuseppe își scormonește în tăcere sumedenia de buzunare.

— Priviți! — mi se adresează întinzîndu-mi o cărtușie roz: „Cartea de muncă nr. 4.807”, eliberată cu doi ani în urmă de biroul de plasare din Palermo. În fiecare zi mi se promise cîte ceva de lucru și tot în fiecare zi mă întorc acasă cu mina goală. Am o familie de 10 persoane...

La Palermo, trăiește însă și o categorie de oameni pentru care se găsește întotdeauna de lucru: copiii. Munca copiilor este la fel de cerută ca și hainele vechi. Deși legea interzice angajarea copiilor sub 14 ani, prea puțini țin seama de asta în Sicilia. Amenda pentru încălcarea legii este ridicol de mică, în schimb cîștigurile sînt mari.

Pineddi n-are decît zece ani. E un băiețel firav, cu ochi negri. Nu și-a mai tuns de mult claua de păr din cap. E încă copil, dar mîinile îi sînt bătătorite.

— Batem mîinea lîngă calea ferată — îmi spune el — după care copiii pornesc să caute bucăți de armă, de fier sau aluminiu. Eu lucrez

ITINERAR M

MONDIAL

ITINERAR M

DE LA VESPASIA LA VACCUM-OIL

FIȘE

O telegramă că agenții la Singapur să lăsați barca, și la Djakarta, indonezieni. Că se găsește armament be se înfruntă p tălie, iaput N-a trecut veac de

grec Bazil Zaharoff, agent al lui Vickers în Balconiera „Maxim”, în timpul războiului greco-turc, cu și cu egal profit alături guvernului de la Atena cînd deul i-a asigurat, precum se știe, o bătrînețe liniștă și sească zilele pe Riviera. „Non olet!” — „Ba — și-a spus toată viața Bazil Zaharoff, așa precum de ani în urmă — Vespasian.

Urmînd pilda acestor străbuni, nici pe agenții viața oamenilor nu-i interesează decît în măsura în care aduce copioase înavuiri. Sînt neguțatori de moarte serioși lor. Dar cine se află oare în spatele lor? deschis recent o expoziție pe ale cărei panouri sînt cumentate nespuse de grăitoare cu privire la sprijinul paniele americane de petrol rebelilor din Sumatra cînd expoziție pot fi citite, într-un carnet al unui so însemnări care sînt tot atîtea acte acuzatoare: „Az una din filele carnetului — soldații rebeli s-au ocormitoarele societății petrolifere „Standard Vaccum”. In altă zi: „Primit cele de trebuință din partea sc Ce dovedesc toate acestea? Că, și în împrejurări au totuși, un netăgăduit miros. De țifei. Mai mult teacat cu sînge.

pe strada Victor Emanuel, pe unde trece autobusul. Înainte, mi se plăteau 200 de lire pe săptămînă. Am plecat de-acolo. Am găsit o slujbă cu 500 de lire. Aici sînt bătut însă, așa că vreau să mă întorc la vechia slujbă, la timplarul de pe strada Emanuel. Tata știe să citească, să scrie — îmi mărturisește mîndru. El a terminat cinci clase, da' eu nici n-am început să învăț.

În „casele” din Cortile Casino e întuneric și ziua. Coborîm într-o hruabă, unde, cu toate că afară strălucește soarele, îți bagă degetele în ochi. Sub un crucifix, o candelă împărăștie o lumină pilpîitoare. Pe niște pirostrie, o bătrînă investimîntată în negru, pregătește prînzul. E u-mezeală și irig. Într-un pat, doi copii. Bătrîna ridică tăcută capul, apoi se întoarce din nou la treaba ei.

— Asta-i „fîntina morții”! — ne lămurește ghidul.

O scară abruptă coboară în afunduri. Lăsăm în urmă o cotitură și deodată, ne trezim într-un „apartament”: două camere cu pereți acoperiți de mușgai și paturi de scînduri. Într-un dulap, saltele și plăpumi. Ferestre nu sînt. Abia dacă li-cărește lumina firavă a unei lămpi cu gaz. Pe jos — pămînt.

— Locuim aici 12 oameni — deschide vorba gazda. Cînd plouă, apa ne năpădește din toate părțile... Umezeala nu dispăre niciodată.

Îeșim în curte. O cotitură la dreapta, apoi încă una. O ușă joasă.

— Pofțiți, pofțiți — ne îmbie o femeie.

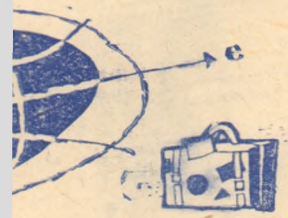
Întrăm. Odaia e mică, doar zece metri pătrați. Ne surprinde „etajul” construit din scînduri. Mobila, cu excepția unei mese și a patului, e sus. Ni se explică că atunci cînd

plouă, apa ajunge cîteva jumătate. „etaj”, und dației.

„Fîntina strada Albe cuiesc un z un lăcătuș, alții. Mulți intrare, atic mîr... Ital fața... vîlî tri. În ad ceți o fapt noastre vor Palermo... măsline, o imbină cu vile albe nisip auriu de reclame. înaltă trufia societăților noi, elegant bertății sim trolifere an late impună

Firește, n Cortile Cas tii”. Autori pentru șterg nice ale F luptă și cor 150.000 de trăiesc înc mai sus.

A zăi cîr lătu de muncătorii ințe omeșă trăi copilă șomajul, atî într-adevăr frumoase al

Acum câteva zile autoritățile franceze au dispus confiscarea volumului „La Question”, (Tortura), al ziaristului Henri Alleg.

Faptul a apărut surprinzător, intrucât cartea incriminată fusese pusă în vânzare încă de la 18 februarie și înfilnise un succes remarcabil. „Editions de Minuit”, care vinduseră până la 1 aprilie 65.000 de exemplare, pregăteau o nouă ediție, iar drepturile de traducere fuseseră acordate în Statele Unite, Marea Britanie, Germania (est și vest), Italia, Suedia și Olanda. Nu este însă mai puțin adevărat că săptămânalele franceze „L'Express”, „France-Observateur” și altele de circulație mai redusă, care publicaseră extrase din revelațiile lui Alleg sau comentaseră stările de lucruri pe care le infierează, s-au văzut și ele confiscate, nu numai în Algeria, dar și pe teritoriul metropolitan.

Dar această atitudine ambiguă și-a găsit de curind sfârșitul. Paralel cu confiscările efectuate de poliția judiciară civilă, magistratura militară a fost însărcinată de ministrul apărării (Chaban-Delmas), să deschidă o anchetă împotriva autorului volumului „La Question”, sub acuzarea de „participare la o acțiune de demoralizare a armatei și a națiunii”, fapt pedepsit grav de prevederile articolului 70 al codului penal francez. Așa că, după închezitoriala experiență a „interogatoriilor” coloniale, Alleg va cunoaște probabil și faza următoare a cercetărilor tribunalelor militare pariziene.

CINE ESTE HENRI ALLEG

Henri Sallem-Alleg a fost redactorul șef al ziarului algerian de limbă franceză „Alger Republicain”, pină la sa primirea acestuia de către autoritățile coloniale, în toamna anului trecut. Dispariția acestui ziar, care criticase deschis politica franceză în Algeria și demascase actele inumane ale războiului colonial, a avut ca urmare arestarea redactorilor. După ce a reușit să scape câteva săptămâni vigilentei copiilor lui Lacoste — ministrul Algeriei — Alleg a fost și el în cele din urmă prins și a plătit și dînsul greul tribut al altor alți patrioți francezi.

Asemenea universitarului Audin, și Alleg a căzut în mîinile faimoșilor parașuțiști. „Fuga de sub escortă” sau „chestiunea” — ca să vorbim în limbajul clasic al justiției medievale — sînt cele două ieșiri, deopotrivă de fatale, din mîngina inchiștorilor algerieni. Lui Alleg i-a fost hărăzită cea de a doua. „La Question” descrie cu răceală și meticolozitate omului care, deasupra durerii, și-a menținut totuși luciditatea, calvarul revoltătoarelor torturi suferite.

Transportat apoi, la protestele opiniei publice, într-un lagăr din Franța, Alleg a reușit să strecoare prin sîrma ghimpată manuscrisul volumului care a trezit o emoție unanimă. Vilva stîrnită în Anglia sau Suedia, în Germania sau Olanda, de revelațiile ziaristului algerian s-a complicat acum câteva săptămîni și cu valul unanim de critici provocate de confiscarea săptămînalelor franceze amintite. În sfîrșit, nu e puțin semnificativ faptul că, acum două săptămîni, Henri Alleg a fost premiat de către Comitetul național al scriitorilor francezi cu o bursă de 100.000 franci, numită a „unanimității”.

POLEMICI IN ADUNAREA NAȚIONALĂ

Confiscarea volumului a dat naștere la acerbe dezbateri în Adunarea națională franceză. Chiar deputați radicali sau din Mișcarea republicană populară (foști gaulliști) au cerut să se facă lumină într-o problemă care nu face cinste bunului renume al Franței. Deputatul Cayeux (M.R.P.) a declarat categoric: „Cîțiva dintre noi am citit această carte. Sau faptele pe care le redă sînt inexacte și atunci trebuie să se intenteze acțiune autorului sau

sînt adevărate. În acest caz, am vrea să știm ce sancțiuni au fost aplicate răspunzătorilor de aceste torturi inadmisibile”.

Lacoste a răspuns pe jumătate evasiv și pe jumătate pueril. A declarat, între altele, că medicii care au anchetat acuzațiile n-au constatat decît citeva... mici cicatrice pe degetele lui Alleg. Cîțu despre cauza acestora, ea „nu poate fi precizată”. Ministrul Algeriei a combătut de asemenea acuzația că i s-ar fi făcut lui Alleg o injecție cu penthotal înaintea interogatoriului luat de parașuțiști.

Deputatul comunist Gauthier a dat însă o replică impresionantă tentativeilor de a escamota opiniei publice și parlamentului faptele revelate de Alleg. El a citat un lung pasaj din „Tortura” pentru a învedera modul în care parașuțiștii algerieni au înțeles să pună... știința, în slujba justiției, prin varianta de ultim tip pe care au dat-o „chestiunii prealabile” de tristă memorie. E vorba de tortura electrică, demnă de nu mai puțin faimoasele „seane” transatlantice, pasaj pe care-l reproducem aproape integral, pentru a se putea vedea adîncimea subsolului moral în care avaturile războiului din Algeria au împins pe protagoniștii sau executanții lui.

LA CE SERVEȘTE UN MAGNETOU

„M-au legat de o scîndură — scrie Alleg — și m-au transportat într-o cameră mai mare. Locotenentul Charbonnier mi-a arătat un magnetou, întrebîndu-mă dacă știu ce este. Un parașuțișt mi-a legat un electrod de urechea dreaptă și celălalt de un deget al mîinii stîngi. După aceea au început descărcările electrice.

Ca să nu tip, nu-am astupat gura cu o fâșie din propria-mi cămașă. Apoi doi parașuțiști mi-au strîns și mai tare

O carte face ocolul lumii:

La Question

de Henri Alleg

curelele la mîini și genunchi și m-au udat de mai multe ori cu apă, pentru ca șocurile electrice să fie mai puternice...

După cîtva timp m-au dezlegat, m-au silit să mă ridic și să mă îmbrac. Un ofițer m-a îngenuchiat și mi-a legat o frînghie în jurul gîtului. Trîgîndu-mă de frînghie, mă palmuia fără încetare și urla înnebunit de furie:

— Te vom face noi să vorbești! Poți să te consideri că și mort. Și Mitterand și Duclos ai dumitale vor avea în Franța aceeași soartă în curînd!

...M-au dezbrăcat, m-au întins din nou pe scîndură și tortura electrică a reînceput.

— Te învățăm noi să înnoji, dacă nu știi!

M-au legat la cap cu o cîrpă, mi-au introdus o scîndurică printre dinții ca să țin gura deschisă și m-au împins cu planșeta spre o chiuvetă, pină am ajuns cu capul sub robinet. Era să mă înec de trei ori, dar de fiecare dată mă trăgeau în ultimul moment de sub șuvoiul de apă, ca să pot din nou respira, iar căpitanul, cei doi locotenenți și parașuțiștii mă izbeau în pîntece ca să elimîn apa pe care o înghițisem. A patra oară nu mi-am mai revenit în fire.

— Ar fi fost mai bine pentru tine să fi murit de-a binelea! mi se adresă locotenentul Charbonnier, cînd m-am trezit din leșin. Să nu-ți închipui că ai s-o faci pe leșinatul cînd ți s-o năzări. Avem noi leac pentru asta! Te-ai hotărît să vorbești?

Pentru că totuși nu vorbeam, m-au legat de genunchi și m-au spînzurat de o bară de fier. Mi-au ars picioarele cu ziare aprinse și toracele cu țigare.

Cînd m-au dezlegat de bară, a doua zi dimineața, nu mă mai puteam ține pe picioare”.

„NIMENI NU VA ȘTI CA AI PIERIT!”

Torturile au continuat zilnic, cu regularitate și cu nu mai puțin sadism.

— Trebuie să-i explodăm gura! răcni la un moment dat un locotenent exasperat de tăierea celui torturat.

„După ce mi-au deschis gura cu forța — continuă Alleg — mi-au introdus în gît un electrod. Un șoc puter-

nic îmi zgudui maxilarele care se înclăștară atît de strîns de parcă ar fi fost sudate. Mi se părea că din cap îmi țîșnesc scînteii, vedeam numai roșu și aveam impresia că ochii îmi ieșiseră din orbite.

— De ce te înepăținezi să taci? îmi spuse Charbonnier. Vom pune-o și pe soția ta la aceleași cazne. Și nu va rezista ca tine. Te previn că lucrurile se pot sfîrși și mai rău și că nimeni nu va ști că ai pierit.

„Buzele, limba și heragata se uscaseră ca lemnul. Călăii mei își dădeau seama că șocurile electrice usucă trupul și provoacă o sete neobișnuită.

— Nu ți s-a dat de băut două zile și nu-ți vom da nici peste alte patru. Dacă nu știi ce înseamnă așa, îți spun că vei ajunge să lingi pe jos propria-ți urină! îmi spuse unul din locotenenți.

— Adevărul e că nu sîntem chiar atît de răi, continuă celălalt locotenent. O să-ți dăm totuși de băut.

Ieși din cameră, se întoarse cu o cană mare de metal, apoi un parașuțișt îmi strînsese nările, iar locotenentul îmi deschise gura și-mi turnă pe gît conținutul de apă sărată...”

O EXECUȚIE SIMULATA

„Ultima ședință de șocuri electrice a fost condusă de căpitanul Davis și a simulat pregătirile unei execuții.

Un parașuțișt îmi fixă din nou electrozii pe corp, scoase revolverul și îl puse pe genunchi, de parcă ar fi așteptat un ordin. Căpitanul îmi spuse:

— Acum ai ultimul prilej să-ți salvezi viața!

Alt ofițer intră în cameră și mi se adresă pe un ton amabil:

— Sînt aghiotant al generalului Masu (ofițerul comandant al războiului murdar din Algeria. N.N.). Dacă vorbești, te transportăm imediat la spital și îți dau cuvîntul că peste opt zile

„Dacă acuzațiile formulate în care sînt false autorul lor trebuia urmărit. Dacă sînt exacte, opinia publică trebuia informată. Atingerile repetate ale libertății de expresie sînt o încurajare pentru inamicii republicii”.

Ca să se arate consecvente, paralel confiscării cărții, autoritățile au deschis acțiune și împotriva autorului ei. Dar presa franceză nu-și ascunde scepticismul în ceea ce privește șansele organelor militare algeriene de a ieși basma curată. Căci mărturiile lui Alleg nu fac decît să confirme alte revelații anterioare sau posterioare și care converg toate în spre stigmatizarea justiției coloniale.

O inutilă pată morală stîrbește prestigiul Franței și dăunează intereselor ei în lume tot atît de mult ca pierderile umane și materiale ale războiului algerian.

V. Dascălu

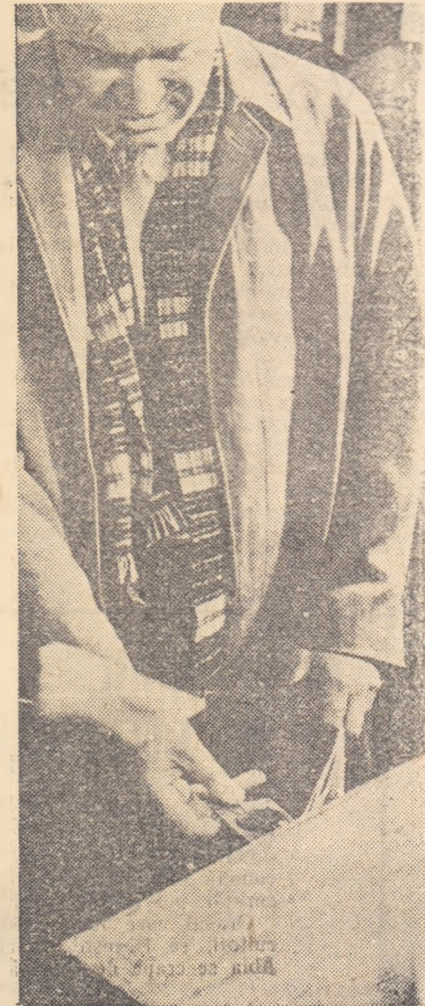
Trei americani la Moscova

Invitați ca observatori la alegerile pentru Sovietul Suprem, prof. Scammon, prof. Black și mr. Donovan, redactorul șef al revistei „Fortune”, au făcut o lungă călătorie prin Kiev, Leningrad, Tașkent și Tbilisi, în cursul căreia au luat cunoștință de mersul campaniei electorale, după care, în ziua alegerilor, au asistat la desfășurarea scrutinului în capitală.

— Totul e O. K.! — a declarat la o secție de votare prof. Black, după ce se uitase peste tot și controlase pină și sigiliul urnei. — Numai ca e altfel decît la noi... — Dar n-a precizat ce și cum anume. Ca și prof. Scammon, care a remarcat:

— Cabinele de vot sînt absolut la fel, — în Statele Unite ale Americi, ca și în U.R.S.S. Doar că americanii cînd votează stau în picioare, pe cînd aici, dacă vrei, poți șede.

Pasă-mi-te alte deosebiri n-a văzut sau, mai curînd, s-a făcut că nu vede. Cei trei americani au avut toată libertatea să meargă după plac oriunde, să discute cu oricine și să pună toate întrebările pe care le socoteau necesare. De o singură chestiune s-au ferit ca de foc: să întrebă dacă drepturile electorale ale cetățenilor suferă vreă îngrădire oarecare. Altfel s-ar fi expus să li se pună și lor aceeași întrebare, și greu ar fi pututocoli în răspuns faptele cunoscute în legătură cu terorizarea semilegală a negrilor și cele vreo 50 de dispozițiuni existente în legislația S.U.A. care limitează drepturile electorale ale populației...

dale, unde i metră și urcă la tîl unun-

e află pe Acolo lo-un șofer, fructe și nează. La scrisă de vărul în copii noștilor. Fa-lacrimile de ură... ortocali și care se e albastru, palmieri, i orbitoare șului își vâncilor și n clădirile alea Li-etățile pendeni pa-străvechi. ca cei din tîna morcite ceva și agi groaz-ntru asta liștii. Dar șului mai descrie

vor fi în-șului, cînd păta locu-lor își vor înlăturat va deveni e cele mai

IN UNIUNEA SOVIETICĂ se elaborează și se discută în ultima vreme proiecte grandioase de transformare a naturii. Primul din ele, care a fost definitivat și va fi înfăptuit în scurtă vreme este planul de strămutare a fluviului Peciora și al râului Vicoșda, care nu se vor mai vărsa în Oceanul Inghețat de Nord, ci își vor trimite apele în Marea Caspică prin Kama și Volga. Consecințele geografico-economice ale acestei construcții vor avea o importanță incalculabilă.

S-AU IMPLINIT 385 de ani de când Ivan Fiodorov a înființat la Lvov prima tipografie rusă. Cu prilejul jubileului, biblioteca universității din localitate a primit în dar o fotocopy după „Apostolul” tipărit de Ivan Fiodorov. Exemplarul original aparține unei universități din Statele Unite.

PENTRU TOPIREA celor 37 de milioane de tone de fontă care au fost produse în 1957 în U.R.S.S., a fost necesară munca a 300.000 de oameni. Cu utilajele siderurgice primitive de acum 30—40 de ani, în acest proces ar fi fost angrenați 6.000.000 de muncitori.

LA 300 KM nord-est de Moscova, în regiunea Kalinin se află un adevărat paradis al pescarilor, vânătorilor și turiștilor: lacul Seliger, supranumit „lacul cu 100 de insule”. Oglinda de apă de 260 km p. este presărată nu de 100, ci de 160 de insule, dintre care cea mai mare cuprinde ea însăși 11 iazuri interioare. Aici au fost descoperite și izvoare minerale cu proprietăți curative asemănătoare apelor de la Baden-Baden (Germania) și Altonau (Austria).

PESTE CITVA TIMP cel de al doilea Centru mondial A.G.I. se va instala în noul sediu ce se construiește pe Căminele Lenin din Moscova. În această clădire vor fi făcute amenajările necesare desfășurării muncii acestui important stat major al Anului Geofizic Internațional. Activitatea savanților sovietici și stră-

ini care vor lucra aici va fi ușurată de mașini electrice speciale, de aparate de microfilmare și de citit microfilme, etc.

INTRE PENINSULELE Ciukotka și Kamceatka, nu departe de Cercul Polar, Marea Behring este „impunsă” de Capul Navarin, numit și Capul Orangutang. Originea acestui nume a rămas încă învăluită în mister, dar ea îndreptățește bănuiala că, foarte demult, clima acestor ținuturi ar fi fost cu totul alta și aici ar fi trăit urangutani și alte animale din fauna regiunilor toride.

INTR-O EDIȚIE din 1902 a celebrei enciclopedii germane „Brochhaus und Ephron”, citim că în Rusia extracția de cărbune s-a dublat între anii 1885 și 1894, atingând 8 milioane de tone. „...Între celelalte țări de pe glob, Rusia ocupă locul al șaptelea și... nu-și poate satisface nici pe departe necesitățile de combustibil mineral”. De atunci, pe vastul teritoriu ce se întinde de la Carpații Păduroși la insula Sahalin, au fost descoperite și exploatare mereu noi zăcăminte de cărbune. Extracția depășise anul trecut 400 de milioane de tone, Uniunea Sovietică fiind depășită acum în această direcție numai de S.U.A.

MIHAIL PAPAN este „spaima urșilor din Altai”. El nu are decât 27 de ani, dar a ucis până acum 148 de urși, 7 lupi și 2 linci.

STEPA TURGAI din nordul Kazahstanului este presărată cu sămânți întinse și bogate, iar în subsol ascunde uriașe zăcăminte minerale foarte variate. Lipsa de apă care stăniunea folosirea acestor bogății va fi învinsă în scurt timp fără a se aduce apă din alte regiuni. Geologii au descoperit existența unei adevărate „mări” subterane: un bazin de apă dulce care se întinde pe aproape 200.000 km p. Din puțuri forate la adâncimi nu prea mari, uneori doar la 100 m, apă îsneste cu putere.

U. L.

Laureați ai concursului internațional „Ceahkovski”: (de la stînga la dreapta) V. Pikaijen (U.R.S.S.), Flisser (S.U.A.), V. Klimov (U.R.S.S.), Șt. Ruha (R.P.R.), M. Lubočki (U.R.S.S.), Z. Șihmurzaeva (U.R.S.S.), V. Liberman (U.R.S.S.), și V. Juk (U.R.S.S.).

ÎN ANUL CU 18 LUNI

- Începem să ne cunoaștem mai bine planeta
- Cîți poli are Pămîntul?
- Ecuatorul cosmic
- O „groapă” în ocean, de 11.000 m adîncime
- Al șaselea continent nu există

Iată că s-a scurs jumătate din neobișnuitul an care are 18 luni în loc de 12, merit ca, prin efortul unit al savanților lumii, să aducă lumină în cele de pe urmă taine ale planetei pe care trăim. Căci, firește, înainte de a cuceri alte planete, pămîntului trebuie s-o cunoască deplin pe a lor. Activitatea oamenilor de știință din cele 64 de țări participante își dovedește de pe acum rodnicia, deși, cum spuneam, Anul Geofizic Internațional se află abia la jumătate. Vom înfățișa cititorilor noștri câteva din rezultatele dobîndite pînă acum, după re-atarele făcute de acad. prof. I. P. Bardin și candida-ta în științe V. Troițkaia — președintele și secretarul științific al Comitetului pentru A.G.I. din Uniunea Sovietică.

Chiar de la primele cercetări, întreprinse începînd din vara anului trecut, unele noțiuni care erau socotite indiscutabile au fost puse sub semnul întrebării. Noțiuni geofizice care păreau statornicite pentru vecie capătă astăzi interpretări absolute noi, sau sînt, pur și simplu, răsturnate.

De pildă, — cîți poli are Pămîntul? Se știa pînă acum de cei doi poli geografici, care nu coincid cu poli magnetici și cărora le corespund două ecuator: unul geografic și altul magnetic. Se mai vorbește, de asemenea, referitor la Arctica și Antarctica, de „polul frigului” sau de „polul inaccesibilității”. Astăzi, însă, în urma observațiilor făcute asupra razelor cosmice — efectuate la diferite latitudini și înălțimi, din avion sau din sateliții artificiali — savanții au ajuns la concluzia că globul pămîntesc are și un ecuator „cosmic”, care nu coincide cu ecuatorul magnetic. Deci Pămîntul are și o nouă pereche de poli, „polii cosmici”.

Oceanografia sovietică are o veche și bogată tradiție și nenumărate succese la activ. Cu prilejul A.G.I., activitatea s-a intensificat, punîndu-se în mișcare forțe umane și materiale fără egal în lume. Printre cele mai recente realizări, se numără descoperirea și cercetarea, de către expediția de

AGI

pe nava științifică „Viteaz”, a unei depresiuni submarine din Oceanul Pacific, în apropierea Insulelor Mariane, adîncă de

Studentii romini în U.R.S.S.

La Moscova, Leningrad, Kiev și în alte orașe sovietice își fac studiile superioare mulți tineri — studenți și aspiranți — din țara noastră.

Prin manifestările lor artistice cîntecul, jocul și în general creația folclorică a poporului nostru au devenit în acești ani foarte cunoscute și apropiate oamenilor sovietici. Colectivul cultural al studenților din Moscova are o activitate bogală. Concertele orchestrei de muzică populară românească și de muzică ușoară ca și spectacolele formației de dansuri figurează adesea în programul cluburilor studențești. Studenții romini au mulți prieteni și în întreprinderile moscovite.

Formația artistică a studenților și aspiranților romini din Leningrad se bucură la rîndul ei de multă popularitate și nu numai în rîndul tineretului studios. Coriștii și dansatorii din această formație întretin strînse legături cu tinerii constructori din localitate, dar și cu mulți tineri din orașul Tallin, capitala R. S. S. E- tone, unde au întreprins în câteva rînduri turnee.

E interesantă și apreciată și activitatea colectivelor artistice ale studenților romini din Kiev, Dnepropetrovsk și din Harkov, unde, pe lângă formațiile de cîntece și dansuri funcționează și o echipă teatrală.

10.960 m. De asemenea, s-a observat că curentul cald Kuro-Sivo s-a deplasat în ultima vreme cu 300—400 de kilometri spre nord.

Una dintre cele mai senzaționale descoperiri a fost făcută în extremitatea sudică a globului, unde se credea că se află cel de al șaselea continent, care primise și un nume: Antarctica. Majoritatea savanților au ajuns la concluzia că acest continent nu este însă de fapt altceva, decît o imensă carapace de gheață care se sprijină pe insulele unui vast arhipelag și pe fundul Oceanului Inghețat de Sud. De asemenea, glaciologii englezi, sovietici și americani au stabilit că grosimea medie a stratului de gheață nu este de 1.500 m., cum se calculase, ci de 2.500 m. Se schimbă deci și datele privitoare la volumul total al calotei de gheață antarctice, ceea ce are o deosebită însemnătate de ordin teoretic și practic.

Studii interesante asupra luminii zodiacale și a altor interesante fenomene atmosferice au fost făcute în Egipt și în U.R.S.S., în regiunea orașului Alma-Ata. Expediția sovietică condusă de acad. Fesenkov, care a lucrat împreună cu oameni de știință egipteni în deșertul Nubiei, la sud de Assuan, s-a înapoiat de curînd la Moscova. În momentul de față se lucrează la prelucrarea și compararea datelor obținute în Egipt și la Alma-Ata.

Stimulate de succesele obținute pînă acum, lucrările Anului Geofizic Internațional se desfășoară cu și mai mult avînt. De pe acum s-au și ivit propuneri ca eforturile unite ale geofizicienilor din lumea întreagă să continue și după 1 ianuarie 1959. A.G.I. deschide o pagină nouă — și una puțin obișnuită! — nu numai în istoria dezvoltării științei mondiale, ci și în istoria colaborării științifice pe scară mare între națiuni, între state cu sisteme politice diferite.

Ion Barbu

Conferințe

În zilele de 30 martie și 6 aprilie a.c., din inițiativa Consiliului General A.R.L.U.S., o seamă de oameni de știință și specialiști din Capitală au ținut în diferite orașe ale țării conferințe cu tema: „Epocile realizări ale științei și tehnicii sovietice în cucerirea spațiului interplanetar”. Astfel, la Orașul Stalin a conferențiat prof. „niv. Căln Popovici, la Timișoara prof. univ. Paul Ioanid, la Craiova conf. univ. Constantin Turcanu, la Constanța conf. univ. Nicolae Popa, la Tîrgoviște conf. univ. Mihai Niță.

Vor să corespundeze

Starovoiț Valentin K., Proletarskaia 2, kv 16, Ar. hanghelsk: cu un cercetător de la Institutul de silvicultură.

Gherasimov Viktor, Okteabrski prospekt 47, kv. 1, Liuberci 2: cu o pionieră.

Docent V. Basov, Tambovskaia 157, Micjurinsk: cu un esperantist.

Guskov Viaceslav, Voljana 8, Kaleazin, Kalininskaia obl.: cu o studentă.

Koptev A. I., Sovetskaia 26, Ţelina, Rostovskaia obl.: dorește să schimbe etichete de cutii de chibrituri.

Basnin Aleksandr Al. sred. șkola nr. 1, Ceremuhova, Irkutskaia obl.: cu un învățător.

Sivov V. F., Leningrad D-194, postrestant: cu un operator de cinematograf.

Timofeeva G. A., Pravda 41, Kalinin: cu o educatoare.

Kokonesku N. F., Brestlitovskoe Șosse 39, obșcejitje 2, Kiev-55: cu un artist amator.

CONCURSUL „CINE CITEȘTE, GHICEȘTE”

În buletinul concursului literar „CINE CITEȘTE, GHICEȘTE” datele întrebării a III-a au apărut cu o greșală ce poate dezorienta participanții la concurs. Greșala constă în faptul că la una din cele trei sume, (chiar aceea care constituie răspunsul corect), sînt inversate două cifre.

Facem pe această cale cuvenita rectificare.

rampa și ecranul

La Berlin a fost deschisă o expoziție „60 de ani de film”.

În semn de protest față de hotărârea Bundestagului de la Bonn, cu privire la înarmarea atomică a Germaniei occidentale, „Progres-film” din R.D.G. a organizat la Berlin un spectacol de gală cu filmul japonez „Copiii din Hiroshima”.

În filmul sovieto-finlandez „Sampo” va apare și Viaceslav Beriozin, student la facultatea de biologie a universității „Lomonosov” din Moscova, cu cei doi șerpi dresați de el. De menționat că Beriozin nu este dresor profesionist. Totuși rezultatele obținute de el sînt excelente. De altfel, acesta a fost și motivul care a făcut să fie solicitat pentru filmul „Sampo”.

La teatrul de dramă din Moscova se joacă cu mult succes drama lui Ibsen „Strigoii”. Regizorul spectacolului este L. Petreikov. În rolul doamnei Alving apare artista V. Eniutina. A. Peselev și B. Vinogradov joacă pe Oswald, iar N. Evstingheev este distribuit în rolul pastorului Manders.

Acum cităva vreme, într-un teatru din New-York a fost pusă în scenă piesa „Unchiul Vanea” de Cehov. Spectacolul, pe care opinia publică new-yorkeză l-a considerat drept unul din cele mai importante evenimente teatrale din ultimii ani, a ținut multă vreme afișul.

După această piesă cunoscutului actor de cinema Franchot Tone a turnat un film pe care l-a finanțat și în care joacă rolul doctorului Astrov.

Filmarea a durat numai cinci săptămîni și este prima încercare de ecranizare a operelor lui Cehov care se face în America.

„Uraganul” lui Bill-Beloțerkovski a fost pus în scenă în Germania pentru prima oară. Piesa se joacă la Teatrul German din Berlin. Publicul german a mai avut prilejul să facă cunoștință cu opera dramaturgului sovietic acum 25 de ani cînd Erwin Piscator a pus în scenă „De la lună la stînga”.

La Moscova, la Casa centrală a cinematografilei, a avut loc o seară închinată împlinirii a 60 de ani de la nașterea marelui regizor sovietic Serghei Mihailovici Eisenstein.

Cu acest prilej au vorbit despre personalitatea și originalitatea artistului, regizorii Serghei Lutkevici și Mihail Romm, M. Štrauh, R. Iurenev, A. Luria. În încheiere au rulat filmele „Furtună deasupra Mexicului” și documentarul „Eisenstein” ca și fragmente din marile realizări ale celui dispărut: „Greva”, „Cruceașătorul Fotemkin”, „Octombrie” „Vechi și nou”, „Alexandr Nevski”, „Ivan cel Groaznic”.

S-O CUNOAȘTEM PE

Rufina

NIFONTOVA

Rufina Nifontova este o tînără speranță a filmului sovietic. Și-a făcut debutul în filmul „Volnita” realizat după povestirea cu același nume a lui F. Gladkov. Spectatorii au mai întîlnit-o și în „Cîmpie, cîmpia mea”, film consacrat vieții unui sat colhoznic.

Știți cum a îmbrățișat Rufina Nifontova cariera artistică? De pe băncile școlii simțea o adevărată atracție pentru teatru. Nu lipsea niciodată de la spectacolele artiștilor amatori de la clubul Lenin. De altfel, mama ei, care lucra la un atelier de confecții, făcea și ea parte din această echipă teatrală.

Și iată că norocul i-a suris pe neașteptate. Într-o zi, în timp ce juca volei, directorul clubului o rugă să accepte, în lipsa unei interprete, rolul Anușkăi din „Vinovații fără vină”, piesa lui A. N. Ostrovski.

Vă închipuiți cu ce emoție și-a pregătit primul rol cu care s-a prezentat peste câteva zile în fața spectatorilor. După absolvirea școlii medii, Rufina luase hotărîrea să lucreze în fabrică. Prietenii au sfătuit-o, însă să se consacre carierei artistice. Așa încît s-a înscris la Institutul național de cinematografie și a devenit

actriță de cinema. În anii studenției l-a cunoscut pe Gleb, regizor la studioul de filme științifice, cu care s-a căsătorit mai tîrziu. (Gleb face parte din expediția sovietică ce explorează Antarctica).

Ultimul rol al Rufinei este acela al Katiei din „Calvarul”, realizat după romanul lui A. Tolstoi.

MISS CROWLEY ARE 90 DE ANI...

Alexandra Alexandrovna Iabločkina, artistă a poporului a U.R.S.S., care a fost anul trecut sărbătorită de cercurile teatrale sovietice, cu prilejul împlinirii a 90 de ani, studiază un nou rol. Ea va fi miss Crowley, în piesa „Bîlciul deșertăciunilor”, dramatizată după romanul cu același nume al marelui scriitor englez, William Thackeray.

Cu acest nou rol, Alexandra Iabločkina se apropie de cifra record de 500!

Primele aplauze i-au fost adresate la vîrsta fragedă de șase ani. Pentru spectacolul „O viață distrusă” pus în scenă la „Teatrul Mic”, se căuta un copil care să joace rolul băiețelului din piesă. Sorții au căzut asupra micuței Sașa. În seara premierei, cînd s-a ridicat cortina Sașa a izbutit să rostească cu greu cîteva cuvinte apoi și-a uitat cu desăvîrșire rolul. Sufleurul căuta din răsuneri să o ajute, dar la un moment dat, indignată, micuța interpretă l-a admonestat.

Vă rog, nu-mi suflați! Știu rolul și fără ajutorul dvs! Sala a izbucnit în aplauze. Incurajată Iabločkina și-a amintit rolul. Spectacolul a continuat cu succes.

De atunci au trecut 85 de ani de slujire devotată a teatrului...

De peste 40 de ani Alexandra Alexandrovna Iabločkina, veterană a scenei ruse este și președinta Societății teatrale.

Artistul trăiește alina timp cît joacă — spune marea actriță. Eu joc fiindcă iubesc viața. Vreau să mai creez, să creez în numele minunatei noastre arte care aparține poporului.

Interviul nostru

„Zboară cocorii” e doar începutul...

R

emarcabila creație a Tatiane Samoilova în rolul

Veronikăi din filmul „Zboară cocorii” l-a atras simpatia publicului și a criticii. Actrița talentată și de o frumusețe tulburătoare, Tatiana Samoilova a fost recent primită în colectivul teatrului „V. Maiakovski” din Moscova. Începutul activității ei teatrale a fost tocmai tema interviului nostru.

— Cred că pentru soarta mea actoricească perioada actuală este de mare importanță. Am urmat cursurile școlii „Sciukin”, m-am pregătit să devin actriță de teatru, dar... cariera mea a început totuși în cinematograf. Îmi dau, însă, perfect de bine seama că teatrul deschide orizonturi culturale mai largi actorului, pentru care adevărata școală este scena. Această situație decurge din însuși specificul teatrului și al cinematografului pe care îl iubesc pătimaș.

Ca să fiu sinceră în cinematograf am avut noroc. Am avut norocul să nimeresc în grupul lui Mihail Kalatozov, om admirabil și maestru de înaltă clasă. Datorită lui în colectivul nostru s-a statonit o minunată atmosferă creatoare. Mihail Kalatozov ne-a înflăcărat, ne-a făcut să înțelegem punctele lui de vedere. A lucrat cu fiecare actor în parte, cu multă răbdare, ne a acordat libertate deplină; ceasuri întregi ne asculta și urmărea căutările noastre subliniind succesele și eliminînd cu mult tact, din jocul nostru, insuccesele. Dar scuzați-mă, mi se pare că nu răspund la ceea ce vă interesează. Ce să fac, ca actriță și foarte îndatorată filmului „Zboară cocorii”. Iar în cinematograf vreau să lucrez tot cu Mihail Kalatozov.

— Cu ce ați debutat în teatru?

— Joc rolul Liliei Bregman în piesa lui Arbuzov „Drum îndepărtat”, pusă în scenă de Ohlopkov și Zotova. Personajul este complex. Lili are o fire închisă, ce o ține la o parte de oameni, pe care totuși îi iubește și de care vrea să se apropie.

— Alte proiecte?

— În același timp repet rolul Ofeliei. Mă gîndesc de mult la el, încă de cînd am văzut spectacolul lui Peter Brook și jocul Mary ei Iurr. Apoi a apărut Ofelia Elenei Dobronravova, pe scena teatrului Vahtangov. După cum vedeți, e vorba de o adevărată întrecere, ceea ce face ca misiunea mea să fie cu atât mai complicată. În spectacolul nostru Ohlopkov are o viziune nouă asupra Ofeliei. În ce măsură voi izbuti — e greu să spun acum. În orice caz, pot spune că doresc să creez o Ofelia a mea, deosebită de cele pe care le-am văzut pînă acum.

— Tatiana Evghenievna, cine vă va fi partener?

— Voi juca, firește, cu tînărul nostru Hamlet-Kozakov, dar înțeleg, vreți probabil să știți dacă mă voi întîlni pe scenă cu tatăl meu, Evgheni Samoilov.

Da, am să mă întîlnesc. Am s-o interpretez pe Ofelia în spectacolul jubiliar al tatălui meu, care va avea loc curînd. În privința asta nu am nici o emoție... filială. Am mai jucat împreună, în „Drum îndepărtat”. Ce-mi doresc, este să fiu la înălțimea creației lui în „Hamlet”. Cum va fi Ofelia mea — vor hotărî spectatorii. Aștept confruntarea cu nerăbdare...

Moscova, aprilie 1958.

A. F.

ŞAH=ŞAH=ŞAH=ŞAH=ŞAH

Dispută teoretică în meciul Botvinnik-Smîslov

În toate meciurile pentru campionatul mondial, pe lângă lupta sportivă, se desfășoară și o luptă de principiu, între diferite curente. În domeniul teoriei, astfel, dogmaticii Steinitz a fost combătut de inovatorul Cigorin, iar Alehin a reușit să demonstreze superioritatea jocului creator asupra tehnicii perfecte a lui Capablanca. Botvinnik și Smîslov reprezintă aceeași școală în șah, de aceea disputa teoretică se desfășoară mai puțin în domeniul stilului de joc și mai mult în domeniul teoriei deschiderilor. Astfel, în partidele 1 și 3 Botvinnik a reabilitat apărarea Caro-Kann, iar în partidele 5, 7 și 9 s-a jucat o foarte interesantă variantă a apărării sicilienne, în care Smîslov a încercat un nou sistem de atac, pe care-l prezentăm cititorilor noștri în analiza de mai jos a partidei a 9-a din meci.

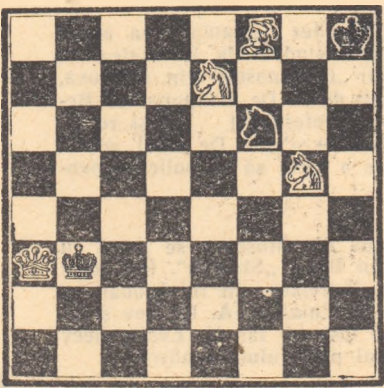
APARAREA SICILIANA

Alb: V. Smîslov Negru: M. Botvinnik
 1. e4 c5 2. Cf3 Cc6 3. d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5. Cc3 d5 6. Ne2 g6 7. Ne3 Ng7 8. h4! ? h5! (În partidele 5 și 7 Botvinnik a jucat 8... 0-0 permițând înaintarea 9. h5 la care a răspuns cu 9... d5, iar după 10. h:g6, în partida a 5-a a reluat cu pionul „h”, iar în a 7-a, cu pionul „f”. Blocarea imediată a pionului „h” este mai bună) 9. f3 0-0 10. Dd2 d5 (Contra-atacul în centru este obligatoriu) 11. C:c8 b:c6 12. e5 Ce8 13. f4 f6 14. 0-0-0! (Rocadele în părți diferite constituie de obicei preludivul unor atacuri puternice, — fiecare împotriva regelui advers) 14... f:e5 15. f:e5 N:e5 16. g4! (Albul sacrifică un al doilea pion pentru a deschide liniile pentru atac) 16... N:g4 17. N:g4 h:g4 18. h5 g5! (Botvinnik se apără minunat. Acum pionul alb „h” stăpânește propriile piese) 19. N:g5 Dd6 20. Th4 Cf6 21. N:f6 D:f6 22. T:g4 + Rh8 23. Rb1 Tg8! (Parează cursul lui Smîslov: 23... Tab8 24. Tg6! T:b2+ 25. Ra1! și albul câștigă) 24. Tb4 a5! ? (Era mai bine direct 24... Tab8 25. Tb3 T:b3 26. a:b3 Nf4 urmat de e7-e5-e4 păstrând inițiativa) 25. Tb6! (Mai bine decât Tb7) 25... N:c3 (Nu era bine 25... Tb8 din cauza 26. C:d5! Td8!! 27. Del!) 26. b:c3 Tab8 27. T:b8 T:b8+ 28. Ra1 Tg8 29. De3! Tg4 30. a3 Te4 31. Dd3 De5 32. Rb2 Te3 33. Dd4 D:d4 34. c:d4 Rg7 35. Tg1+ Rf7 36. h6 Th3 37. Tg7+ Rf6 38. Th7 Th4! 39. Rc3 Th3+ 40. Rb2 Th4 remiză.

Remiză... forțată

Marele maestru sovietic S. Flohr povestește că în timp ce juca una dintre partidele meciului său cu Euwe, într-unul din saloanele hotelului „Imperial” din Karlovy Vary (Cehoslovacia), la un moment dat a început să se audă un șiorăit, din ce în ce mai persistent și... sonor. Era directorul general al hotelului, care dăduse o bună parte din banii pentru organizarea meciului și care „onora” pe cei doi mari maștrii... asistând la partida! Neputând continua jocul (directorul stătea în primul rând de fotolii, chiar lângă tablă!) și nevrând să-l „deranjeze”, cei doi adversari s-au înțeles din ochi, au dat partida remiză și au părăsit tiptil sala, împreună cu cei câțiva spectatori, lăsându-l pe director pradă visurilor...

Problema Nr. 2 A. Dzekfer (Kiev) Premiul II la concursul revistei „Șahmat v SSSR”

Mat în 2 mutări

(Alb: Rb3, Da3, Nf8, Ce7, Cg5. Negru: Rh8, Cf6)

MODA

Să ne cunoaștem pe noi înșine!

Capitole noi în albumul filatelic

Albumul (sau clasorul) filatelic este o pasionantă enciclopedie care, fiindcă ea zi, ne destăinuie necontenit marile frământări ale omenirii. Filatelia urmează pas cu pas istoria, înregistrând cu conștiințiozitate evenimentele de seamă, realizări deosebite, oameni mari, socuri caracteristice.

Oglinzind marea cotitură a lumii arabe, filatelia a poștit de curind adepții ei să-și deschidă un capitol nou în album: REPUBLICA ARABA UNITA, noul stat care a luat naștere la 1 februarie 1958, prin unirea Egiptului și Siriei.

Pe o marcă poștală care poartă numele noului republici este marcată egipleană de 10 milieme plus 5 milieme, aparținând la 1 martie, cu prilejul primului congres afro-asiatic de ophiologie.

Pentru a sărbători nașterea noului republici, în luna martie au fost emise, atât în Egipt cât și în Siria, două mărci: una de 10 milieme, pentru poșta obișnuită, alta de 15 milieme, pentru poșta aeriană.

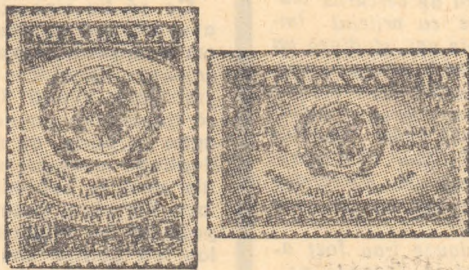
Citeva valori din seria uzuală (de 1, de 5 și de 10 milieme) vor fi suprapărite cu numele noului stat; de asemenea va fi emisă o nouă valoare uzuală de 3 milieme.

Au fost anunțate încă două emisiuni ale Republicii Arabe Unite: una amintind lupta popoarelor pentru libertate și independență și alta (care va apare în decembrie) pentru a 10-a aniversare a Declarației Drepturilor Omului de către Organizația Națiunilor Unite.

Alt capitol nou în album îl formează FEDERAȚIA INDIILOR DE VEST.

Este vorba de un grup de insule din Marea Antilelor, care au renunțat la „binefacerile” regimului colonialist englez, constituindu-se într-un stat federal.

Și de astă dată filateliștii vor avea prilejul de a deschide o nouă pagină în album; este drept că, pe de altă parte, vor închide mai multe capitole mărunte, deoarece diversele insule care alcătuiesc Federația Indiilor de Vest (de pildă Jamaica, Trinidad, Barbados, Dominica, Montserrat etc.) emiteau înainte mărci poștale proprii.

FEDERAȚIA INDIILOR DE VEST

...e are voie să poarte o fețică cu „forme sculpturale”? (vom folosi eufemismul fiindcă, principal, nu sintem adversare ale rotunjimilor, atunci când sint bine dozate). Ce îi este interesul? — iată tema cronicii noastre de față.

Condeiuul ascuțit al desenatorilor satirici nu o dată s-a exercitat asupra vizitatoarelor expozițiilor de modă care, beneficiind de proporții mai monumentale, alegeau, fără discernământ, rochiile sortite să ascundă liniile plate ale consorelor lor mai ușoare la cintar. Subiectul pare să nu se fi epuizat.

În cele de mai jos, am întocmit așadar un „codex” pentru uzul celor vizate, cerindu-mi anticipat iertare dacă, într-o oarecare măsură, am mers cu severitatea prea departe, dacă am fost nevoită să infirm o serie de alegeri ce s-au dovedit, prin purtare, nu tocmai fericite. Să începem cu:

1. **Pălăria.** Există în acest domeniu o lege a proporțiilor ce nu trebuie pierdută din vedere. Pălăria cu borurile mari e de evitat. Vă transformă în ciuperci ambulante, ca în scenetele de balet pentru copii. Tocile mici, dar nu extravagante de mici, sint de recomandat — mai puțin bascurile — de asemenea pălăriile cu calota mai înaltă.

2. Știu că sint foarte la modă **colanele de perle** pe cite trei și patru rânduri. În cazul acesta, dvs. nu trebuie să urmați chiar atât de riguros moda. Un colan lung, pe care îl înnoțați cam în dreptul decolteului, vă va sta mult mai bine.

Tot astfel, evitați cu strășnicie panglicuțele de catifea cu medalionul romantic.

3. **Decolteul montan**, gulerul înalt nu vă avantajează. Vă „fură” din git. În schimb decolteul adinc, în formă de V este cit se poate de indicat pentru dvs., crează un efect optic de înălțime.

4. **Minecile** vor fi alese de preferință deasupra cotului, scurte, chiar dacă aveți brațele mai groase. Ca și în cazul cu gulerul, mineca scurtă crează un efect optic de lungime a brațului, ceea ce îi ia din grosime. Dar evitați și minecile bufan-

te, cele prea colante. Kimono-urile pot fi îngăduite, cu condiția să fie bine croite.

5. **Bluzele și puloverele.** De la început, o regulă esențială: cât mai larguțe. E greșită concepția după care un vestmînt larg îngroșă. Dimpotrivă, ascunde formele „sculpturale” de care vorbeam mai sus și dă mai multă libertate mișcărilor. Evitați însă bluzele peste fustă. În afara că subliniază exagerat șoldurile, schimbă proporția trupului. Aveți tot interesul ca picioarele să vă apară cit mai lungi.

6. Cu **fuste** problema e aceeași — de dozaj. De evitat bișai-ul, evasajul în preferat linia dreaptă, jocul liber al stofei prin clinii, cute adânci. Plișurile sint îngăduite, cu condiția să pornească mai jos de șold.

7. **Lungimea.** În cronica precedentă am atras atenția asupra pericolului fustelor scurte, astăzi din nou la modă. Dăm dovadă de bun gust atunci când știm să adaptăm moda nevoilor noastre.

8. **Imprimeurile** — de vreme ce intrăm în vară. Florile mari, crengile stufoase, bulinele cit roata carului, dungile late nu trebuie să figureze în arsenalul dvs. vestimentar. Și, prin contrast, tot ceea ce este discret, delicat, șters într-un imprimeu trebuie să vă placă. Bineînțeles, o stofă cu dungii, va fi croită cu dungile în lungime, nu în lățime. Gîndiți-vă de mai multe ori înainte de a alege un ecosez, chiar dacă este foarte frumos. Preferați-i, de la început, pepita, caroul mic.

9. **Gențile.** La acest capitol amintiți-vă de caricaturistii noștri care dau, în acest domeniu, un accesoriu minuscul eroinelor, ca să sublinieze, prin contrast, volumul posesoarei. Alegeți o geantă potrivită cu trupul dvs., dar nici una de proporțiile geamanțanului!

10. **Pantofii.** Nu prea strîmți. Nu prea montați. Nu cu tocurele pe glezne! Și nici cu tocurele prea înalte.

Toate acestea ar putea fi rezumate astfel: discernămint, armonie, pondere.

Constanța Manu

ROIESC PREMIILE ...CA ALBINELE

LOTO

JOI

ULTIMAZI IN CARE VA PUTETI CUMPARA BILETE!

Incheiati la

ADAS

asigurări de viață pe termen de

5 ANI

CONCURSUL nostru

VACANȚA 1958 LA MOSCOVA!

Cu acest număr încep concursul nostru de jocuri distractive „Vacanța 1958 la Moscova”.

Concursul este dotat cu următoarele premii:

Premii speciale: Două călătorii turistice la Moscova, în vara anului 1958.

Premiul I: un aparat de radio

Premiul II: un ceas de mână

3 Premii III: cite un aparat de fotografiat

10 mențiuni: cite un abonament pe un an la revista „Veac nou”.

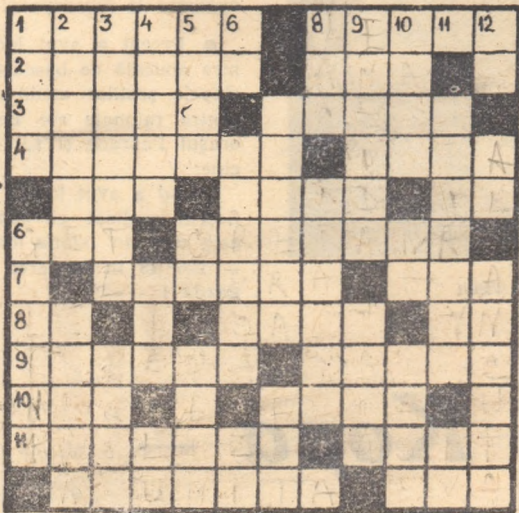
In caz că mai mulți participanți vor întruni același număr de puncte, premiile se vor decerna prin tragere la sorți. La tragerea la sorți pentru premiul special vor participa toți concurenții care vor întruni minimum 30 puncte.

Participanții vor trebui să rezolve problemele pe care le vom publica la această rubrică, urmînd să ne trimeată dezlegările la sfîrșitul concursului, însoțite de bonurile de participare, pe adresa: „Veac nou” — București, str. Ion Ghica 5-7, pentru concursul „Vacanța 1958 la Moscova”.

Eventualele întrebări ale participanților le vom răspunde la Poșta concursului.

EI ȘI ELE

(10 puncte)

ORIZONTAL: 1) Și-a trădat iubitul filistenilor — Eroina unui roman de Francisc Munteanu. 2) Marea dragoste a lui Grigori Melehov — Iubita chipesului ofițer Vronski. (Dintr-un roman de Lev Tolstoi). 3) Pe cerul fericii lor, soarele nu-i umbră de nici un nor — Discuție între soți, atunci cînd nu se înțeleg. 4) Patrupede — Din nou. 5) Literă în alfabetul arab — Nesătul — El, la Paris. 6) Bărbat curajos dintr-un trib trac — Femeie din insula Creta. 7) Nepoata Eleonorei din nuvela „Bijuterii de familie” — Femeia a cărei nume nu-i permite să fie zgîrcită. 8) Cînd Leana s-a despărțit de... Ana! — Figură acrobatică — Nene. 9) Eroina basmelor noastre populare — În el Desdemona a fost ucisă de Othello. 10) Excescență — Deși fără zestre... Ostrovski a adus-o pe scenă. 11) Ana și Liza sînt gemene — Asociația științifică a inginerilor și tehnicienilor. 12) Grain de beauté — Numele ei l-a inspirat pe Lehar să scrie o operetă.

9) Aventurile lui Eneas — Capul familiei. 10) Eroina unui roman al lui Emil Zola — Ceva comun între Ioana, Liliana și Adriana — Tănase între prieteni. 11) Datorită ei a găsit ieșirea din labirint — Patru roman. 12) In conciu femeilor — Alexandru! — Crîsmărița din romanul lui Sadoveanu.

La cererea unor cititori care nu și-au putut procura primul număr al revistei și care doresc să participe la concursul nostru, publicăm din nou problemele apărute anterior.

FUGA CONSOANELOR

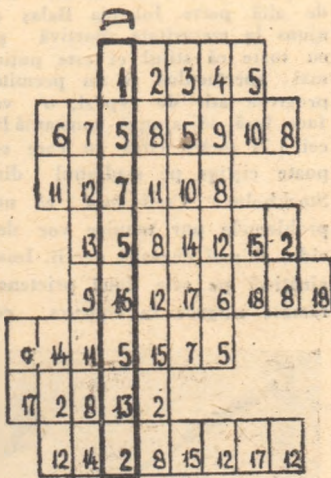
(5 puncte)

— i — ii — u — — e — i
— u — — a — ii
a — i — u — — e — oa — — e
— o — — ii — oa — e — u — ui
— ei — — i — u — — a

VERTICAL: 1) Soția lui Teleghin din „Calvarul” — Pronumele unei vestite balerine sovietice. 2) Nume masculin — Din pricina ei s-a dezlănțuit războiul troian. 3) Coexistență pasnică în... căminul conjugal! — Azi, bărbatul și femeia (sing.). 4) Trăsătură de unire între ea și el — „Manoliu, campioană la disc — Nume chinez. 5) Potolită — O sută cinci — Neamțul protestează! 6) Ana și-a frînt inima? — ...Lafnina, emerita gimnastă sovietică — O cliptă din viață. 7) Energică — Frumósul fecior din basme 8) Al lui Ceaikovski și al lebedelor — In-sorita fără vizitată și de Gorki.

Aritmogrif cinezil

(5 puncte)

Inlocuind cifrele cu litere, veți găsi titlul a 8 filme sovietice care au rulat pe ecranele noastre, iar de la A—B numele actriței sovietice care ne-a vizitat Bucureștii împreună cu Evgheni Matveev.

BIVERB SPORTIV

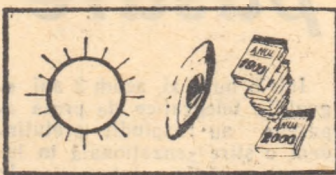
(5 puncte)

REBO

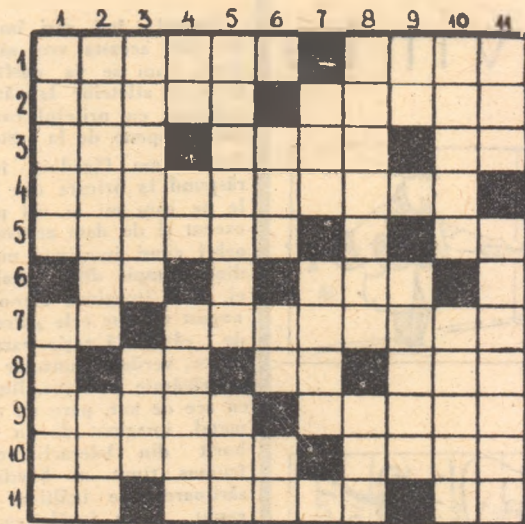
(2+4+2)

(5 puncte)

PRIMAVARA

(12 puncte)

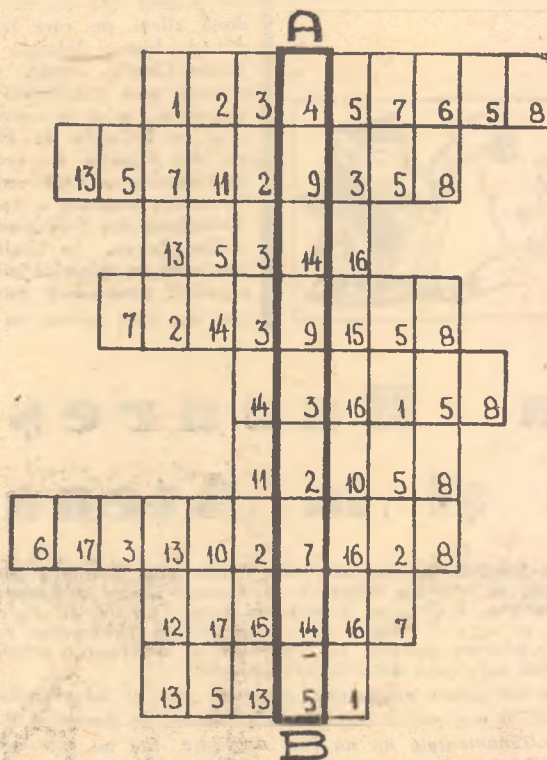
ORIZONTAL: 1) Vestitorii primăverii — Mică și sfoasă își scutură aripile pline de colbul de aur al florilor ce-au răsărit. 2) Odată cu noul vestiment verde al pomilor, încep să dea asalt frunzelor și florilor — Lună de primăvară care-ncepe cu o farsă. 3) Supapa pielii — A îndoi o fesătură pînă la suprapunere — Din șapte surori, a patra. 4) Ah! iată primăvara cu sinu-i de verdeață! — In lume-i veselie, amor, sperare, viață. („Oaspeții primăverii”). 5) Autorul melodiei „Cîntecul primăverii” — Două petale de iris. 6) Unge! — Lac feminin! 7) Comparație — Darul lunii martie. 8) O întrebare — Gîndul lui — ...și numai din-sa. 9) Prinosul primăverii, concretizat de sora următoare, vara — Sine qua-non al zilei de 8 Martie. 10) Un buchețel de violete, o căldă strîngere de mînă, sînt fiori ai primăverii — Cîntec al primăverii, lucrare a cunoscutului compozitor sovietic Dunaevski. 11) O salutare — Își îmbracă, primăvara, mantia cu

flori alb-roze — ...iar el intensifică antrenamentele.

VERTICAL: 1) În ritm cu moda de primăvară, haina verde își îmbracă — Acompanied muzical: trîlul cîntărețelor primăverii. 2) A definitivă rezultatele trierii la „Pronospori” — Cuștile albe ale evadărilor spre viață a ghemotoacelor de aur. 3) Gurițele roșii ale lunii mai — Gabrioleță. 4) Țara unui vestit vrăjitor — Centimetru — Intră pe ușă, cînd nu intră soarele pe fereastră. 5) Tesătură cu dungi dese, reliefată — A fost odată. 6) Are holde de aur — Notă muzicală a refrenului — Dinșii. 7) Unul, căruia primăvara nu-i schimbă vestmintul — Asalt. 8) Primăvara le îmbracă iară cu covoarele de flori — Bel... eroul lui Maupassant. 9) Au flori în broderie — Verb conjugat cînd te trec toate căldurile. 10) Copilul mîngîierilor eoliene de primăvară — A cinsti. 11) A da ogorului fața harnicei primăveri — Celebru compozitor, autorul valsului „Voci de primăvară”.

Aritmogrif literar

(8 puncte)

Inlocuind cifrele cu litere veți obține numele a 8 scriitori clasici ruși, iar pe verticala A—B părintele pedagogiei sovietice.

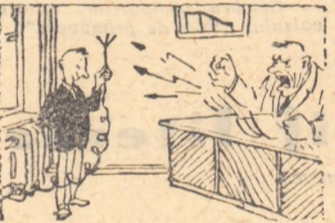

Bon de participare

1-2

Povești
fără
cuvinte

La București ca și la Atena...

Fie în tribună, fie (sperăm!) lângă televizor, duminică vom fi martori la revanșa meciului de baschet dintre campioana țării noastre, C.C.A. și Panelfinos-Atena. Este al doilea examen pe care îl susține C.C.A. în „Cupa campionilor europeni”, examen așteptat cu optimism de antrenorul echipei C. Herold, care ne-a declarat următoarele:

„Deoarece acum cunoaștem stilul de joc al adversarilor, așteptăm cu mai puțină îngrijorare întâlnirea de duminică. Ferrește antrenamentele nu au fost neglijate. Ele au continuat cu asiduitate imediat după înapoiera noastră și au culminat cu meciul de antrenament susținut cu formația M.I.G. care va întâlni, în joc amical, pe Panelfinos. Remarcăm apoi faptul că vom beneficia și de un lot mai mare deoarece vom utiliza pe Răducanu, Pruncu și Erdogh”.

Mai înainte de a ura antrenorului campionilor noștri să reediteze la București succesul de la Atena, l-am rugat să ne indice echipele cu cele mai mari șanse de a câștiga „Cupa campionilor europeni”. Iată răspunsul.

„După părerea mea, Casa ofițerilor din Riga este favorita nr. 1 a competiției. Mai pot emite pretenții la victorie Honved-Budapesta, Sloven-Praga și Simmenthal-Milano”.

SPORT

Intermezzo athletic

Uneori îmi ceri imposibilul. De data aceasta vrei să-mi imaginez cum se va desfășura întrecerea atletelor la săritura în înălțime, cu prilejul campionatelor europene de la Stockholm. Cum ți-am făgăduit, însă, să-ți răspund la oricare din întrebările pe care mi le vei pune, mă execut și de data aceasta. Inchid ochii și-mi imaginez marele stadion olimpic din capitala Suediei. Mi-l imaginez într-o zi de august când pe cele patru turnuri de cărămidă roșie care-l străjuiesc, verdele frunzelor de iederă, cățarate pînă sus, lingă ceasul cu ace de aur, pare un decor de metal, imaginat de un artist coborât din Dalecarlia, cel mai frumos ținut al Suediei. Cum săritoarele de înălțime și-au început abea încălzirea, avem timpul să facem o scurtă incursiune, în istoria Suediei, incursiune legată de un eveniment sportiv și frumos ca o legendă nordică. Se spune că în 1523, primul rege suedez Gustav Vasa strîngea oamenii ca să-l alunge din țară pe stăpînitorii danezi. Cum nu reușea să alcătuiască o armată a nobilimii, pornește în țară să vorbească țărănilor. Poposește la Ratvik, în înzăpezita Dalecarlie. Poporul nu-l ascultă însă. Inflăcăratul vorbitor este lăsat în mijlocul drumului să făurească himere. Gustav Eriksson Vasa pornește descurajat spre frontiera norvegiană. Într-o noapte, însă, în timp ce înainta cu greu prin zăpada sfînată, aude în urma lui voci. Erau țărăni din Mora care de mai multe zile alergau pe schiurile lor lungi; poporul se gândise, luase armele și hotărîse să lupte pentru libertate.

În zilele noastre, în fiecare an, o întrecere de schi (aici a devenit celebru Mora Nisse) sărbătorește acest eveniment, legînd sportul de un moment istoric.

Pornisem să-ți vorbesc despre atletism. Să lăsăm istoria și să revenim pe stadion (cu zidurile sale de cărămidă roșie seamănă cu o cetate). Incepe întrecerea săritoarelor. Cred că lupta pentru primul loc se va da între două atlete pe care le cunoști atât de bine: Iolanda Balaș și Taisia Cencik. Numai să nu se ivească vreoa concurentă care să răstoarne orice pronostic, așa cum s-a întimplat la Melbourne cu Mac Daniels. Eu cred însă în recordmena țării noastre și în tînara studentă a Institutului Politehnic din Celiabinsk — care acolo la ea, în Urals, a perfecționat un splendid stil de rostogolire, progresînd într-un singur an, anul trecut, cu 9 centi-

metri. Ceea ce trebuie să recunoaștem este extraordinar. Pe de altă parte Iolanda Balaș a ajuns la maturitate sportivă și cu toate că stilul ei este puțin mai spectaculos și nu permite progrese atât de repezi, o va face însă să ajungă constantă la cei 1,75 metri, cifră cu care se poate câștiga pe stadionul din Stockholm. Cred însă că nu problemele pur tehnice vor decide, ci mai degrabă nervii. Imaginați-vă pe cele două prietene, rămase singure în concurs, cu

nici o încercare greșită, pregătindu-se să treacă stacheta la 1,75 metri. Le și văd parca în partea dreaptă a stadionului. Chiar de aici de sus, din tribună, îți poți da seama cît sînt de emoționate. Doar ceasul mare de aur sună rar, însemnînd un moment athletic care nu va trebui uitat. Victoria cui, mai greu de spus. De sperat însă că a Iolande Balaș care nu trebuie să doboare numai recorduri ci trebuie să câștige și un mare concurs. Nu-i așa Ioli?

Tudor Vornicu

Iolanda Balaș, sărînd stacheta

PE TOT GLOBUL

● La Moscova se fac, de pe acum, pregătiri în vederea campionatelor mondiale de tir care vor fi găzduite de capitala Uniunii Sovietice, în cursul lunii august. Pe poligonul Mi-tiști, din apropierea orașului, se construiește o clădire nouă care cuprinde un hotel, o centrală telefonică, un studio de radioamplificare ș.a. De asemenea se revizuiesc instalațiile țintelor, se amenajează un al doilea stand cu „cerb mișcător” și un stand pentru talere.

● La concursul internațional de pentatlon modern care va avea loc între 5 și 10 iulie la București, au fost invitate echipele Uniunii Sovietice (deținătoarea titlului olimpic), Ungariei, Bulgariei, R.F. Germane, Italiei și Angliei.

● În actualul sezon, fotbalistii sovietici vor susține 277 întâlniri internaționale dintre care 172 în U.R.S.S. iar 105 în diverse țări.

● Campioana de volei a Braziliei, Fulminense, va întreprinde în vara aceasta un lung turneu pe continentul nostru. Sportivii brazilieni vor evolua în U.R.S.S., în țara noastră, Cehoslovacia, Italia ș.a.

● Rugbiul, sportul cu balonul oval, se bucură de un interes crescînd în U.R.S.S. La popularizarea lui va contribui, în vara aceasta, și formația bucureștăană Gloria, care proiectează să evolueze la Moscova și Voronej.

● Recent a avut loc o întâlnire amicală de baschet între echipele școlilor medii din două centre raionale ale Letoniei — orașul Pabrade și satul Nemen-cine.

Meciul a avut loc la Pabrade. Scorul realizat cu acest prilej este unic în istoria baschetului — 226:18 în favoarea echipei gazdă !!

Raymond Kopa — pasăre călătore?

Într-o bună zi, acum 2 ani, agențiile telegrafice de presă apusene au răspîndit pretutindeni o știre senzațională în lumea sportului internațional: Raymond Kopa, subtilul centru atacant al naționalei franceze de fotbal, fusese transferat clubului spaniol Real Madrid pentru importanta sumă de 50.000.000 franci. Știrea își afla, însă, explicația într-o intenție mai veche a lui Kopa de a-și lua zborul spre alte zări mai productive. Se pare că la originea acestei transferări stă meciul Italia-Franța. Imediat după acest meci, care a avut loc în Italia, Kopa s-a văzut asaltat de ofertele diversilor conducători de cluburi italiene, mari specialiști în „momirea” fotbalistilor străini. Kopa nu s-a putut hotărî pe loc. El a cerut timp de gândire. Cîteva zile mai tirziu, declara unui ziarist: „E adevărat. Am primit 2 propuneri interesante, dar am cerut timp să gîndesc, pentru că nu vreau să pornesc în aventură. Eu sînt profesionist și știu că această meserie nu durează. Trebuie să mă gîndesc la viitorul familiei mele”.

Raymond Kopa a vorbit sincer: e profesionist, meseria aceasta nu ține și îl interesează viitorul familiei sale. Legea im-placabilă a sportului plătit acționează deci și în cazul său. Exodul fotbalistilor dintr-o țară în alta, acest tip de jucători, care ia cîte o dată cele mai urite aspecte, lupta acerbă pentru existență, cu perspectiva unui viitor nu tocmai plăcut, și dus, de pildă, la sărăcirea fotbalului suedez de cele mai talentate elemente ale sale, care, asemenea cocorilor, au luat drumul Italiei, unde le atrăgea mirajul unor câștiguri fabuloase. Raymond Kopa n-a luat drumul Italiei așa cum s-ar fi părut. Raymond Kopa a plecat în Spania. La Real Madrid el nu și-a putut însă valorifica din plin marele său talent, fiindcă potrivit legilor acestei țări, jucătorii străini n-au drept

de joc în Spania decît în meciuri amicale sau internaționale. Raymond Kopa, unul dintre marii fotbalisti ai lumii, joacă așa dar numai cîte o dată, cînd se ivesc ocazii anumite, iar în restul timpului... se gîndește probabil că, într-o vreme, nu prea depărtată, era, duminică de duminică, favoritul nr. 1 al spectatorilor din patria sa. Și poate că, plictisit de inactivitate, își va lua cîndva zborul spre alte, mereu alte orizonturi. Va deveni oare și Kopa o „pasăre călătore”? a fotbalului internațional?

A. B.

„Ți-ai completat
bilanțul?”

DEPUNE-L CHIAR AZI

PRONOSPORT